LUD

TYGODNIK KATOLICKI SPOŁECZNO-KULTURALNY — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU

"LUD" (O POVO) O MAIOR JORNAL POLONES DA AMER. LATINA — FUNDADO EM 1920

KURYTYBA — 9 października (outubro) — 1979 — Nr 3.468 — (40/79)

Zaradcze środki Cartera

Po długich konferencjach z grupami senatorów, kongresistów i członków Narodowej Rady Bezpieczeństwa, prezydent Carter, powziął środki zaradcze wobec obecności brygady sowieckiej w Kubie. Protest USA bowiem w tej sprawie okazał się bezskutecznym.

Ze środków zaradczych powziętych przez Cartera wyliczyć należy następujące: wzmocnienie garnizonu amerykańskiego w bazie Guantanamo koło Kuby, utworzenie specjalnej jednostki bojowej w bazie Key West na Florydzie, zwiększenie lotów zwiadowczych nad Kubą, drastyczne ograniczenie w eksporcie nowoczesnej technologii amerykańskiej do Rosji, dostawa materiału wojennego dla Chin przez państwa sprzymierzone.

Tę reakcję Cartera nazwał Henry Kissinger naganną słabością, ponieważ dopuścił on, by po raz pierwszy w historii oddziały sowieckie znalazły się na kontynencie amerykańskim. Obecność ich ma zapewnić Fidelowi Castro utrzymanie reżimu komunistycznego w tym kraju, a równocześnie stanowić oparcie dla lewicowych ruchów powstańczych w Gwatemali, El Salvador itp.

Według Kissingera, Carter powinien był postawić kwestię wycofania brygady sowieckiej na "ostrzu miecza", jak to uczynił prezydent Kennedy w 1962 roku, zmuszając Chruszczowa do wycofania z Kuby pocisków atomowych oraz Nixon w 1970 r. nie dopuszczając do utworzenia bazy dla marynarki sowieckiej w Kubie. Niestety, Carter nie zdobył się na ten energiczny gest, przez co podkopał zaufanie państw Ameryki Łacińskiej do USA.

Prezydent CARTER powziął wprawdzie zaradcze środki przeciw obecności sowieckiej brygady w Kubie, jednakże nie potrafił wymusić na Rosji wycofanie tej brygady, jak to uczynili John Kennedy w 1962 roku oraz Richard Nixon w 1970 roku.

Nie brak głosów, które tłumaczą ustępstwo Cartera koniecznością ratyfikowania traktatu SALT II oraz uniknięcia nowej "zimnej wojny" między USA i Rosją. Tymczasem należy się obawiać, że Senat USA — wobec nieustępliwego stanowiska Moskwy — odmówi ratyfikacji tego traktatu. Senat bowiem nie może spokojnie patrzeć na obecność 3 tysięcy żołnierzy sowieckich na Kubie, mających do swej dyspozycji liczne bombowce MIG-23 mogące przewozić bomby atomowe oraz szereg łodzi podwodnych klasy FOXTROT przeznaczonych do zakładania min na głównych szlakach morskich.

Izrael i państwo palestyńskie

Premier izraelski Menachem Beguin udzielił wywiadu korespondentowi amerykańskiego dziennika "New York Times" o sytuacji na Bliskim Wschodzie. Beguin poruszył temat Palestyńczyków, przestrzegając Zachód przed utworzeniem niepodległego państwa palestyńskiego. Powstanie takiego państwa stałoby się wielkim niebezpieczeństwem nie tylko dla Izraela, lecz także dla USA i całego Bliskiego Wschodu.

Wszyscy powinni zdawać sobie sprawę, że Palestyńczycy są zdecydowanymi sojusznikami Rosji od której otrzymują nie tylko materiał wojenny lecz także są ćwiczeni przez instruktorów sowieckich. Co by się stało, gdyby po sformowaniu państwa palestyńskiego Rosja usadowiła się w tym kraju obejmującym zachodni brzeg rzeki Jordanu i rejon Gazy.

Premier izraelski stwierdził, że Izrael godzi się na autonomię Cisjordanii i Gazy pod tym warunkiem, że administracyjna rada palestyńska nie będzie posiadała władzy ustawodawczej i sądowniczej. Odrzucił on także propozycję, by Palestyńczycy utworzyli konfederację z Jordanią. Już teraz Izrael ma za sąsiadów Jordanię i Syrię, które wrogo są nastawione do państwa izraelskiego. Z utworzeniem zaś państwa palestyńskiego Izraelowi przybyłby jeszcze jeden niebezpieczny sąsiad.

Premier MENACHEM BEGUIN wyraził głębokie przekonanie, że ewentualne powstanie państwa palestyńskiego stałoby się okazją do usadowienia się Rosji w tym rejonie, stanowiąc równocześnie wielką groźbę tak dla Izraela jak i dla całego Zachodu.

Beguin przypomniał nadto, że głównym celem Palestyńczyków jest zniszczyć państwo Izraela. Wystarczy tu wyliczyć niezliczone akty terroru jakich dopuścili się oni na Izraelu. Jeszcze teraz Izrael widzi się zmuszony do bombardowania centrum Palestyńczyków w Libanie, skąd czynią oni nadal napady na terytorium izraelskie.

Wyobraźmy sobie — powiedział Beguin — że powstało państwo palestyńskie sąsiadujące z izraelskim. Nastawione wrogo do Izraela, mogłoby ono zbombardować wszystkie miasta żydowskie przy pomocy artylerii względnie pocisków rakietowych, stając się śmiertelnym niebezpieczeństwem dla Izraela.

Jan Paweł II w Irlandii

Ponad 3 miliony Irlandczyków witało Papieża podczas Jego dwudniowej wizyty w Irlandii Południowej. W tym krótkim czasie Ojciec św. odwiedził 6 ważniejszych miast wygłaszając homilie i przemówienia. Głównymi tematami były: terror w Irlandii Północnej i w innych częściach świata, rozwody i spędzanie płodu. Jan Paweł II podkreślił z naciskiem, że terror i gwałt sprzeciwia się wręcz duchowi chrześcijańskiemu. Nie można dochodzić sprawiedliwości czy swych praw przez nienawiść, zabójstwa czy inne metody terroru. Przykazanie Boże: NIE ZABIJAJ powinno kierować sumieniem ludzkości zwłaszcza chrześcijan.

Z drugiej zaś strony podstawowe prawa człowieka muszą być respektowane zwłaszcza gdy chodzi o wspólnotę etniczną, historyczną, kulturalną czy religijną. Prawo moralne będące stróżem praw człowieka nie może być gwałcone w imię interesów politycznych, socjalnych czy ekonomicznych. Prawo bowiem Boże stoi ponad wszelkimi racjami państwowymi. Ojciec św. potępił również rozwody powodujące rozkład rodzin i całego społeczeństwa, jak również zbrodnicze przerywanie ciąży — będące największą plagą dzisiejszych czasów.

Jeśli chodzi o apel Papieża skierowany do terrorystów IRA, kierownictwo ich wydało oświadczenie, że akty terroru ustaną, jeżeli Anglia wycofa swe oddziały z Północnej Irlandii. Na marginesie warto podkreślić, że Anglia, która zrezygnowała ze swych wszystkich kolonii na Bliskim Wschodzie, w Azji i Afryce — upiera się przy utrzymaniu Północnej Irlandii pod swymi rządami.

Wizyta Papieża w USA

Ojciec święty przybył do Stanów Zjednoczonych dnia 1 października, lądując na lotnisku w Bostonie, gdzie powitała go prezydentowa Rosalynn Carter. Tego samego dnia Papież odprawił Mszę św. w miejscowej katedrze. 50 procent mieszkańców Bostonu stanowią katolicy. Ojciec św. poruszył tutaj sprawę integracji rasowej w szkołach publicznych.

Dnia 2 października Jan Paweł II przybył do Nowego Jorku, witany na lotnisku przez generalnego sekretarza ONZ — Kurt Waldheima; wziął on udział w generalnej sesji tej organizacji. Na sesji Papież poruszył takie tematy jak: postęp materialny i naukowy, problem głodu w świecie, sprawiedliwy podział bogactw, wyścig zbrojeniowy i niebezpieczne konflikty w świecie. Równocześnie Ojciec św. zwiedził katedrę św. Patryka, oraz favele, zaś na stadionie sportowym odprawił Mszę św. w obecności olbrzymich tłumów wiernych.

Dnia 3 października nastąpiło spotkanie Papieża z młodzieżą w gimnazjum sportowym Madison Square Garden podczas którego Ojciec św. poruszył tetmat: demokracja i wolność kultu religijnego. Na innym bolsku sportowym w dzielnicy Brooklina odbyło się spotkanie ekumeniczne, m. in. z Żydami. W godzinach popołudniowych Ojciec św. udał się do Filadelfii, gdzie odprawił Mszę św. polową znów w obecności niezliczonych tłumów, po czym zwiedził Seminarium i katetdrę ukraińskie.

Z Filadelfii Papież udał się dnia 4 października do miejscowości Des Moines zamieszkałą przez katolików, luteranów i metodystów, odbywając z nimi spotkanie ekumeniczne. Odwiedził także wielką fazendę w Cumming na specjalne zaproszenie właściciela Joe Hays. Wieczorem tego samego dnia Jan Paweł II przybył do Chicago, największej archidiecezji amerykańskiej zamieszkałej przez wielką liczbę katolików Polaków, Irlandczyków i Hiszpanów.

Papież JAN PAWEŁ II odbył triumfalną wizytę w Irlandii i Stanach Zjednoczonych, witany wszędzie entuzjastycznie przez milionowe tłumy. Należy się spodziewać, że Jego wizyty pogłębią ducha religijnego wśród katolików irlandzkich i amerykańskich oraz przyczynią się do zachowania pokoju światowego.

Dzień 5 października: Ojciec św. odwiedził w mieście (Chicago) najważniejsze organizacje katolickie, odprawił Mszę św. dla licznej Kolonii Polskiej, wziął udział w obradach Narodowej Konferencji Biskupów USA, odprawił Mszę św. polową dla wszystkich narodowości katolickich, wieczorem zaś uczestniczył w koncercie sławnej Filharmonii Chicagowskiej.

Dnia 6 października w godzinach rannych Papież przybył do Waszyngtonu. Odwiedził słynny Pomnik Lincolna, następnie odprawił Mszę św. w katedre św. Mateusza. Po obiedzie odbył spotkanie z prezydentem Carterem, liderami Kongresu i Sądu Najwyższego, odwiedził siedzibę Organizacji Państw Amerykańskich — (OEA), wieczorem zaś w pałacu Nuncjatury przyjął Korpus Dyplomatyczny.

W ostatni dzień wizyty (7 października) Ojciec św. miał spotkanie z tysiącami zakonnic do których wygłosił przemówienie, z wychowawcami i teologami Uniwersytetu Katolickiego oraz z liderami protestanckimi w Trinity College. Po południu zaś udzielił wywiadu dwu tysiącom dziennikarzy, następnie odprawił Mszę św. polową z udziałem olbrzymich tłumów wiernych. Tego samego dnia o godz. 20-tej Papież ze swym orszakiem opuścił Waszyngton udając się z powrotem do Rzymu.

Kościół Katolicki w USA liczący 50 mln. wiernych przeżywa poważny kryzys: 12 tys. księży przeszło na laicyzm zawierając małżeństwo i domagając się powrotu do swych funkcji kapłańskich. Wiele zaś zakonnic żąda od Kościoła dopuszczenia ich do kapłaństwa. Ze strony jednych i drugich widzi się wielkie nadużycia odnośnie liturgii.

Czy powstanie 5 partii?

W brazylijskich kołach parlamentarnych krążą najrozmaitsze pogłoski na temat formowania przyszłych partii politycznych. Na ogół panuje opinia, że powinno powstać pięć partii, a więc rządowa, demokratyczno socjalna (PSD), partia niezależna (PI), brazylijska partia demokratyczna (PDB) oraz robotnicza — PTB.

Jeśli chodzi o nową partię rządową, p. Prezydent jest przeciwny temu, by nadać jej nazwę ARENÃO, twierdząc, że nazwa ta już nie jest atrakcyjna dla wyborców. Ustalonym już zostało, że partia rządowa będzie tylko jedna. Zwyciężyła tu teza min. Petronio Portela i szefa ARENY — senatora Sarneya.

Partię demokratyczno socjalną (PDS) pragnie utworzyć deputowany ARENY paulistańskiej Herbert Levy, który opracował już szczegółowy program swej partii. Partię niezależną (PI) chcą założyć Tancredo Neves i Chagas Freitas. Brazylijska partia demokratyczna miałaby swych założycieli w osobach Ulysses Guimarães i Miguel Arraes. Wreszcie partię robotniczą powołałby do życia Leonel Brizola!

Nie trzeba zapominać, że powyższe rozważania nie mają charakteru definitywnego. Mogą jeszcze zajść wielkie i nieoczekiwane zmiany w formowaniu nowych partii. Nikt bowiem nie jest w stanie przewidzieć jakie decyzje poweźmie wielu Arenistów i Emdebistów, którzy są niezadowoleni ze swych obecnych partii.

Może się także zdarzyć, że partia MDB rozpadnie się nie na trzy grupy, lecz tylko na dwie, wówczas sformowałyby się jedynie cztery partie! Tu można by dodać jeszcze jeden ważny szczegół: oto deputowany Magalhães Pinto nosi się z myślą założenia partii chrześcijańsko nacjonalistycznej. Według jednak zdania niektórych polityków — partia taka nie znalazłaby większego oddźwięku w Kraju.

WYDARZENIA W SKRÓCIE

◆ **BRASILIA** — Cesar Cals — minister Energii i Kopalń — poinformował, że 9 siłowni atomowych, które miały wejść w ruch w 1990 r., będą ukończone w 1995 r. Tak więc program nuklearny uległ odroczeniu.

◆ **PANAMA** — Wiceprezydent USA Mondale przekazał w tych dniach władzom Panamy administrację Kanału Panamskiego. Kanał ten zaś przejdzie całkowicie w ręce Panamy w 2000 roku.

◆ **PORTO ALEGRE** — Według danych statystycznych — w 1980 roku Brazylia liczyć będzie 120 mln. mieszkańców, w tym 1.116.500 osób w wieku 75 lat. Fakt ten pogłębi problem asystencji dla osób w podeszłym wieku.

◆ **SAIGON** — 200 tysięcy żołnierzy wietnamskich rozpoczęło ofensywę, by skończyć z akcją powstańczą w Kambodży pod nazwą Khmer Czerwony. Żołnierze wietnamscy zaopatrzeni są w działa i czołgi sowieckie.

◆ **MANAGUA** — Rząd Nicaragui postanowił utworzyć milicję złożoną z 300 tysięcy ludzi rekrutowanych głównie z robotników i studentów, by gwarantować zwycięską rewolucję w tym kraju przed reakcją zwolenników Somozy.

◆ **WASZYNGTON** — Bilans handlowy USA zarejestrował deficyt w ciągu 8 miesięcy br. wynoszący 15 miliardów dolarów. Do tego negatywnego wyniku przyczyniła się głównie podwyżka ceny nafty, której import wyniósł 5,2 mld. dol.

◆ **JEROZOLIMA** — Ze źródeł izraelskich pochodzi informacja, że Palestyńczycy zamierzają utworzyć rząd na wygnaniu, rozwijając żywą działalność dyplomatyczną w państwach zachodniej Europy.

◆ **NOWY JORK** — Papież Jan Paweł II podczas swej mowy na sesji ONZ zaapelował do świata o zaprzestanie wyścigu zbrojeniowego a równocześnie bronił godności człowieka, umiędzynarodowienia Jerozolimy oraz suwerenności Libanu.

◆ **WASZYNGTON** — Pomimo ostrego protestu, rząd Stanów Zjednoczonych nie osiągnął swego celu, żądając od władz chilijskich ekstradykcji trzech oficerów tego kraju zamieszanych w zabójstwo byłego kanclerza Orlando Leteller.

◆ **KOLONIA** — Prof. Gross z Uniwersytetu tego miasta podał do wiadomości, że choroba raka krwi gwałtownie wzrosła, szczególnie w dwóch krajach — na obszarach przemysłowych w USA i W. Brytanii.

◆ **BRASILIA** — Kierownictwo Fundacji Indian (FUNAI) postanowiło zatrudnić 30 tysięcy Indian w eksploatacji kauczuku w stanach Acre, Amazonas i Rondonia. Zatrudnienie to polepszy znacznie sytuację materialną Indian.

◆ **BRASILIA** — Wszystkie garnizony wojskowe w Brazylii uczciły 100-lecie marszałka Osorio, bohatera zwycięskiej bitwy pod Tuiuti podczas wojny z Paragwajem (1866 r.).

◆ **FILADELFIA** — Ojciec św. Jan Paweł II w energicznych słowach bronił celibatu księży. Sprzeciwił się także dopuszczeniu zakonnic do kapłaństwa.

◆ **BRASILIA** — Były gubernator Pernambuco — Miguel Arraes, który powrócił niedawno z wygnania, wstąpił formalnie do opozycyjnej partii MDB, odmawiając współpracy z Leonel Brizola.

Reforma partyjna

Minister Petronio Portela ukończył już tekst projektu reformy partyjnej i wręczył go do rąk p. Prezydenta, który razem z naczelnym kierownictwem partii ARENY dokona ewentualnych poprawek. W dniach od 15 do 20 października br. projekt ten wejdzie pod debaty Kongresu celem jego zatwierdzenia.

W grudniu ogłoszony zostanie program partii rządowej, zaś w styczniu przyszłego roku nastąpi formalne utworzenie partii rządowej. Jest faktem dokonanym, że partia rządowa będzie tylko jedna a nie dwie, jak tego domagali się niektórzy Areniści. W kołach politycznych utrzymuje się przekonanie, że p. Prezydent ma w ręku środki, by zdecydowana większość Arenistów zatwierdziła w Kongresie projekt o reformie partyjnej, jak również by pogodziła się z myślą o istnieniu tylko jednej partii rządowej.

PODSŁUCHANE...

JESZCZE O 25-LECIU MAŁEGO SEMINARIUM KSIĘŻY MISJONARZY

Niecodzienną uroczystość obchodziła Południowa Prowincja Księży Misjonarzy, dnia 27 września br. — Srebrny jubileusz Seminarium w Araukarii. Uroczystość rozpoczęła się Konferencją Ks. André Dodin CM. z Paryża, na temat św. Wincenty a katechizacja. Świetnym tłumaczem był ks. Marcelo Carneiro CM.

Następnie odbyła się uroczysta Msza święta koncelebrowana, której przewodniczyli Ks. Arcybiskup Pedro Fedalto. Ks. Biskup z Cornélio Procópio — Domingos Wiśniewski i Ks. Biskup Sufragan — Ladislau Biernaski, w otoczeniu blisko 50 księży. Kaplica seminaryjna wypełniona była po brzegi Siostrami, rodzicami seminarzystów i dobrodziejami Zgromadzenia.

Piękne pienia liturgiczne przy wtórze muzyki wykonali małoseminarzyści. Wszyscy trzej biskupi w przemówieniach podnieśli zasługi i ważność Seminariów w życiu Kościoła, ciesząc się, iż w tym czasie wyszło z tego Seminarium 51 księży.

Na zakończenie przemówił ks. Wizytator Lourenço Biernaski CM. dziękując wszystkim za udział w uroczystości, a ks. Superior Miltton Machniewicz CM., zaprosił wszystkich, na akademię.

Mało-Seminarzyści wykonali przy wtórze orkiestry kilka pieśni; byli bardzo oklaskiwani z dyrygentem Ks. Francisco Hable CM. Pięknie zaprezentowali się także Seminarzyści Większego Seminarium z Kurytyby.

Akademię zagaił teolog Arivonil Vieira, profesor Małego Seminarium. W przepięknym przemówieniu, z wspaniałą dykcją, dał wymowny obraz dwudziestopięciesięciolecia Seminarium. Niemilknące oklaski nagrodziły mówcę. W imieniu świeckich przemówił pięknie a krótko p. Prefekt Rizio Wachowicz.

W czasie smacznego szuraska, w parku "seminaryjnym", uczestnicy obdarzeni zostali Jubileuszowym miesięcznikiem "Entre Amigos", pocztówką z widokiem Seminarium i pamiątkowym bisiorkiem do kluczy. Uroczystość ta na zawsze pozostanie w pamięci uczestników, jako jedno z miłych przeżyć w szarym życiu.

Ks. W. S.

KRONIKA RIO DE JANEIRO:
TOWARZYSTWO DOBROCZYNNOŚCI "POLONIA"

W dniu 15 września br. odbyło się doroczne Walne Zebranie Towarzystwa Dobroczynności "Polonia". Prezeska ustępującego Zarządu, p. Zofia Wysocka powitała obecnych i zaproponowała na przewodniczącego Zebrania p. Tomasza Łychowskiego, co zostało przyjęte przez aklamację. Przewodniczący w swym wstępnym przemówieniu podkreślił prośbę i nadzieję, ażeby wszyscy członkowie zjednoczyli się we wspólnym wysiłku do współpracy, podając jako przykład słowa Ojca Świętego skierowane do całego świata, dążące do zagojenia ran, wspólnego przebaczenia i pracy dla pokoju powszechnego. Po odczytaniu sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej ustępujący Zarząd otrzymał absolutorium.

W drugiej części Zebrania przedstawiony projekt przyszłego Zarządu został przyjęty olbrzymią większością głosów .Dokooptowano również jeszcze 5 osób do Komisji Rewizyjnej. Wybrany Zarząd, Rada i Komisja Rewizyjna przedstawiają się w następujący sposób: prezes — p. Paulina Bergman, pierwszy wiceprezes — p. Anastazja Rusak, drugi wiceprezes — p. Tomasz Sawicki, pierwszy sekretarz — p. Szymon Fedorowski, drugi sekretarz — p. Tomasz Łychowski, pierwszy skarbnik — p. Eleonora Plater, drugi skarbnik — p. Aleksander Janas. Radni: pp. Jolanta Radziwiłł, Lucyna Fedorowska, Janina Sadowska, Aniela Gabriel. Rada Nadzorcza: pp. Zofia Wysocka, Władysław Dzięciołowski, Roman Skowroński, Ignacy Jeśman, Komisja Rewizyjna: pp. Anna Jeśman, Janina Michałowska, Eugeniusz Syrkis, Roman Brocki, Krzysztof Skowroński. Dokooptowani: pp. Julia Barcińska, Maria Kowalska, Maria Jakurska, Gerard Piesiecki, Alfred Gręziak. Na zakończenie Zebrania obecni serdecznie podziękowali przewodniczącemu za dobre i sprawne prowadzenie zebrania.

M. K.

CZEŚĆ ZASŁUDZE

50 lat powołania zakonnego obchodziła dnia 27 września br. **Siostra Elżbieta Wastowska**, ze Zgromadzenia Sióstr Szarytek. Urodziła się 8 lipca 1902 roku w Guarani das Missões. Do Zgromadzenia wstąpiła 27 września 1929 roku. Jest ona rodzoną siostrą ks. prałata Piotra Wastowskiego oraz bliską krewną księży Mario Andrzejewskiego i Eugeniusza Wiśniewskiego. Poza tym ma jedną kuzynkę u Sióstr Szarytek oraz sześć innych kuzynek w Zgromadzeniu Sióstr Rodziny Maryi. Siostra Wastowska zaraz po ukończeniu Seminarium pracowała w Sierocińcu na Portão (przedmieściu Kurytyby), w São Mateus do Sul w charakterze nauczycielki. Od 1933 do 1963 roku przebywała w Domu Centralnym Sióstr w Kurytybie, poświęcając się pracy charytatywnej nad ubogimi, odwiedzając ich domy i niosąc im wszelką pomoc jak np. udzielając im darmowych lekarstw czy aplikując zaszczyki. Pracowała także nad ubogimi w Paranaguá i w Imbituwie (przez siedem la). Sterana zdrowiem i nadzwyczaj ofiarną pracą nad ubogimi, Siostra Elżbieta przeniosła się ostatnio do Domu Centralnego Szarytek w Kurytybie, dołączając się do grupy Sióstr - staruszek.

POLSKA AUDYCJA RADIOWA

W imieniu ekipy "Godziny Polskiej", tą drogą składamy serdeczne podziękowanie dla ks. Franciszka Masznera, za życzliwe słowa zamieszczone w "Ludzie" dnia 25 września, odnośnie naszych audycji radiowych. Niewątpliwie będzie to dla nas zachętą do dalszej pracy w propagowaniu zasług Polaków na świecie, a szczególnie przepięknej muzyki polskiej, tak bogatej i urozmaiconej jak u nikogo więcej. Przy okazji pozwalamy sobie przypomnieć ponownie, że dalsze prowadzenie audycji polskich zależy w dużej mierze od ofiarności słuchaczy polskich. Naszym gorącym pragnieniem jest utrzymanie ich conajmniej do wizyty Papieża Wojtyły. Radzi bylibyśmy gdyby Ojciec święty, uwielbiany nie tylko przez Polaków ale przez świat cały, przemówił właśnie do rodaków zamieszkałych w Paranie przez Rádio Colombo w audycji "Godziny Polskiej". Byłby to dla nas wielki zaszczyt, dlatego prosimy tych co jeszcze nie dołożyli się, żeby nam pomogli w utrzymaniu programów, pamiętając, że firmy patronujące je do tej pory nie są zobowiązane do popierania audycji na długi termin. Datki mogą być jednorazowe lub miesięczne. Nazwiska ofiarodawców, jak zawsze, będą wymieniane przez radio.

Thadeu Krul
Des. Vieira Cavalcanti, 720
80.000 Curitiba — Distrito 107 — Tel.: 234-3810.

POWSTANIA W HISTORII POLSKI

DANUTA BARBARA LASLOWSKA

Pierwsze notowane powstanie wybuchło około 1038 roku wskutek zaburzeń wewnętrznych po śmierci Mieszka I, otrzymując nazwę POWSTANIA LUDOWEGO. Był to ruch społeczeństwa przeciwko ciężarom feudalnym. Powstanie to wybuchło po opuszczeniu kraju przez Kazimierza Odnowiciela i zbiegło się z najazdem Brzetysława II na Polskę. Objęło głównie Wielkopolskę i Śląsk. Niebawem zostało stłumione.

Po prawie 700 latach nastąpiło drugie — POWSTANIE KOŚCIUSZKOWSKIE (insurekcja kościuszkowska) przeciwko Rosji, a następnie przeciw Prusom. Rozpoczęte 24-03-1794 r. — zakończone 16-11-1794. Powstanie to spowodowane zostało drugim rozbiorem Polski i rządami Targowicy, przygotowane przez koła patriotyczne w kraju i na emigracji, kierujące rozgałęzionym spiskiem. Wybuch powstania przyśpieszyło zarządzenie redukcji wojska polskiego o 50 procent i przymusowy werbunek zredukowanych żołnierzy do armii rosyjskiej i pruskiej, jak również aresztowania wśród sprzysiężonych.

W Krakowie 24-08-1794 r. ogłoszono Akt powstania, mocą którego Tadeusz Kościuszko został proklamowany najwyższym naniestnikiem, z władzą dyktatorską. 4 kwietnia 1794 r. stoczono z wojskami rosyjskimi bitwę pod Racławicami, gdzie zwycięstwo polskie, a zwłaszcza rola oddziałów kosynierów (dowódca W. Głowacki) przyśpieszyły wybuch powstań na różnych terenach Polski. Wtedy to lud Warszawy z Janem Kilińskim na czele i wojsko polskie wyzwoliły stolicę. 7 maja 1794 r. w obozie pod Połańcem wydał T. Kościuszko uniwersał, w którym zapewnił chłopom nieusuwalność z gruntów, a chłopom biorącym udział w powstaniu zmniejszył pańszczynę.

Gdy do walki z powstańcami stanęła obok rosyjskiej sprzymierzona armia pruska, Polacy nie mogli sprostać tym przeważającym siłom, w bitwie pod Maciejowicami ponieśli klęskę, ranny wódz T. Kościuszko dostał się do niewoli. Nowym naczelnikiem powstania został mianowany T. Wawrzecki, a faktycznie dowództwo wojska objął gen. J. Zajączek. W bitwie pod Radoszycami 16-11-1794 r. nastąpiło ostateczne rozwiązanie oddziałów. Po upadku tego powstania Austria, Prusy i Rosja dokonały w 1795 r. trzeciego rozbioru Polski.

Z kolei notowane są POWSTANIA WIELKOPOLSKIE — były to walki zbrojne narodowowyzwoleńcze z Prusami, podejmowane kilkakrotnie na terenie Wielkopolski. Po raz pierwszy powstanie wybuchło w 1794 roku w czasie insurekcji kościuszkowskiej — upadło wraz z jej klęską.

Następne w 1806 roku gdy po rozbiciu armii pruskiej armia Napoleona wkroczyła do Wielkopolski, wówczas to na wezwanie J. H. Dąbrowskiego tworzyły się oddziały powstańcze, które usuwały władze pruskie i rozbrajały garnizony wojskowe. Sukcesy powstańców przyczyniły się w pewnym stopniu do utworzenia Księstwa Warszawskiego.

W 1848 r. powstanie Wielkopolskie związane było z Wiosną Ludów. Spiskowcy utworzyli Komitet Narodowy Poznański 20-03-1848. Wodzem mianowali Mierosławskiego. Odniesiono duże zwycięstwo pod Sokołowem. Niestety po dwóch miesiącach podpisano kapitulację. Jednak tradycje powstańcze miały duże znaczenie dla późniejszych akcji przeciw germanizacji.

Znów 27-12-1918 r. wybuchło powstanie, rozpoczęte przez młodzież w Poznaniu, w następstwie objęło wiele miast. Walki zakończył rozejm w Trewirze 16-12-1919 r. Wzdłuż granicznej linie demarkacyjne. Znaczenie tego ostatniego powstania wielkopolskiego polegało na stworzeniu nowego stanu faktycznego, który musiał być wzięty pod uwagę w międzynarodowych rokowaniach pokojowych.

Nowe powstanie rozpoczęte 29-09-1830 roku przeciw Rosji to POWSTANIE LISTOPADOWE, zakończone w październiku 1831 r. Wybuchło na fali europejskich ruchów rewolucyjnych, ale główną przyczyną była wewnętrzna sytuacja w Królestwie Polskim (łamanie Konstytucji z 1815 r. przez W. księcia Konstantego). Objęła tereny zaboru rosyjskiego uzyskując pomoc pozostałych zaborów.

Wybuch akcji zbrojnej został przyśpieszony wskutek przygotowania cara do użycia armii królestwa Pol. przeciw rewolucji francuskiej i belgijskiej. Powstanie przygotowane przez spisek podchorążych pod wodzą P. Wysockiego rozpoczęte zostało atakiem na Belweder (siedzibę księcia Konstantego) w Warszawie. Zamach na księcia Konstantego nie udał się. Generalicja pol. sprzeciwiała się powstaniu, natomiast znaczna część wojska wzięła w nim udział. Do zwycięstwa przyczyniły się przede wszystkim masy plebejskie Warszawy oraz zdobycie Arsenału. Mimo sukcesów powstańcy nie ustanowili rządu. 05-12-1830 r. ogłosił się dyktatorem J. Chłopicki i likwidacja powstania rozpoczęło zabiegi o ugodę z carem. Pod naciskiem jednak opinii publicznej i zorganizowanych Towarzystwie Patriotycznym pod przywództwem J. Lelewela i M. Mochnackiego, żądającej zdecydowanej walki o niepodległość 18-02-1831 roku sejm uznał powstanie za narodowe.

Rosyjska ofensywa lutowa została po bitwach pod Stoczkiem i Wawrem powstrzymana przez Chłopickiego. W czasie opracowanego planu armia polska przystąpiła do ofensywy. Zwycięstwa pod Wawrem, Dębem Wielkim, Iganiami nie przyniosły jednak decydującego sukcesu. Próby powstania na Litwie, Białorusi, Ukrainie i Wołyniu w połowie 1831 roku zakończyły się niepowodzeniem. Tymczasem dowódca wojska rosyjskich J. Paszkiewicz przekroczył ze swą armią Wisłę i zbliżał się ku Warszawie. W szturmie o stolicę padła mimo bohaterskiej obrony, prowadzonej przez gen. J. Sowińskiego umocniona Wola i wkrótce potem Warszawa skapitulowała.

Większość walczącego jeszcze wojska polskiego oraz likwidacja powstania przekroczyły granicę Prus i udały się na emigrację. Następstwem klęski powstania listopadowego było ograniczenie autonomii Królestwa Polskiego i wzmożenie ucisk narodu polskiego we wszystkich zaborach. Powstanie listopadowe ostatecznie przecięło możliwość interwencji rosyjskiej w Belgii i Francji. Emigrację polską witano w tych krajach jako szermierzy wolności.

Z kolei POWSTANIE CHŁOPSKIE w 1846 r. w Galicji. To największe żywiołowe powstanie chłopskie w XIX w., oraz największe na ziemiach polskich wystąpienie chłopów przeciw uciskowi feudalnemu. Spowodował je zaostrzający się wyzysk ze strony dworów (wzrost pańszczyzny, praca darmowa, wyzysk propinacyjny). Kierownictwo spisku, przygotowującego ogólno narodowe powstanie nie rozwinęło wśród chłopów szerszej propagandy rewolucyjnej, natomiast władze austriackie wykorzystały wrogość do szlachty, by sparaliżować przygotowania powstańcze (ogłoszono, że szlachta się zbrojnie żeby nie dopuścić do zamierzonego przez cesarza zwołania chłopów od pańszczyzny) 19-02-1846 r. po załamaniu się powstania w Tarnowem jednej z prób rozpoczęcia powstania narodowego (rewolucja krakowska 1846) chłopi rozpoczęli uderzenie na dwory, rozbijali także oddziały powstańcze, wydając powstańców władzom austriackim; zniszczeniu uległo 470 dworów, zginęło 1.000 ziemian i dzierżawców. Po upadku rewolucji krakowskiej powstanie chłopskie zostało przez austriackie wojska brutalnie stłumione. Wypadki w Galicji odbiły się szerokim echem w Europie i były jednym z pierwszych przejawów fali rewolucyjnej — okresu Wiosny Ludów.

1844 r. — POWSTANIE TKACZY ŚLĄSKICH w Bielsku, Pieszczycach na Śląsku. Przyczynami rewolucyjnego wystąpienia tkaczy rękodzielników było gwałtowne obniżanie płac, bezrobocie i drożyzna w wyniku kryzysu gospodarczego. Wystąpienie tkaczy domagających się podwyżki płac miało charakter żywiołowy. Pod ich wpływem doszło do rozruchów w innych ośrodkach przemysłowych Dolnego Śląska. Zostało stłumione przez wojska pruskie.

Z kolei POWSTANIE STYCZNIOWE przeciw Rosji, powstające od 21-01-1863 r. do połowy 1864 r. rozwinęło się na terenach Królestwa Polskiego a w słabym stopniu — Litwy, Białorusi i części Ukrainy. Kryzys systemu feudalnego, obalenie caratu w wyniku wojny krymskiej, zjednoczenie Włoch a w związku z tym nadzieje na dalsze sukcesy ruchów narodowościowych w Europie, wszystko to skłoniło Polaków do tworzenia tajnych związków, przygotowujących powstanie. Równocześnie wzmagająca się walka chłopów o wolność z dworami dawała możliwość pozyskania ich do walki z zaborcą.

(c. d. n.)

CAŁA RODZINA ŚPIEWA

Gdy dzieci wykazują skłonność do złego i nieraz przynoszą wstyd, wtenczas rodzice pytają jakby przestraszeni: skąd one się tego nauczyły?

Dzieci jednak wszystko skrupulatnie podpatrują i naśladują to co widziały i słyszały.

Jeżeli widzą pijaństwo — piją.
Jeżeli złodziejstwo — kradną.
Jeżeli złorzeczenie — złorzeczą.
Jeżeli słyszały śpiew — śpiewają.

Weźmiemy ostatni punkt — śpiewają.

W Tomás Coelho, na pograniczu Araukarii i Kurytyby, pośród resztek dziewiczego "sertongu", mieszka rodzina pani Antoniny Wach. Liczna rodzina naśladuje ją we wszystkich poczynaniach: w pracy na roli, czystości domu, sumienności, religijności, w czytaniu i gościnności, a przede wszystkim w śpiewaniu świeckich i religijnych piosenek. Że utrzymała pieśni religijne, jest to zrozumiałe, bo każdej niedzieli śpiewają je w kościele z synami, córkami i zięciami. Ale skąd im znajomość piosenek świeckich, krakowskich, nadwiślańskich?... Jakim cudem przetrwały wiek czasu w rodzinie Wachów? Tym bardziej, że celowo przeprowadzona ankieta pośród ogółu mieszkańców na temat: Skąd pochodzili ich dziadkowie, z jakiej wsi czy miasta, to nie wiedzą. 90 procent odpowiada, że z Polski, a z jakiej wsi — to ani mowy. 5 procent wie że z Europy, a 5 nie odróżnia Europy od Polski.

Dlaczego u jednych przeszłość ojczyźniana i rodzinna zatarła się zupełnie, a u innych przetrwała z żywą tradycją i piosenkami?

Rodzina Antoniny Wach, to wyjątkowa rodzina; śpiewa, pracuje, weseli się i smuci, płynie na tej samej fali na jakiej i inni płyną: walka o byt, bezgraniczna harówka w polu, handlu, w budownictwie nawet do późnej nocy. Ale o duchu tradycji nie zapomniała. Podpatrzyły ją własne dzieci, a później wnuki i prawnuki.

Pani Antonina nie raz do późnej nocy czytała: Sienkiewicza, Mickiewicza, Konopnicką itp. Po przeczytaniu pięknej literatury, na drugi dzień miała czym dzielić się z najbliższym otoczeniem i ten jej piękny przykład pokolenia podpatrywały i przyjmowały jako pokarm duchowy. Gazetę "Lud" czyta do tej pory i to od pierwszej do ostatniej stronicy. Kiedyś zwierzyła się nam, "że gdy czasami "Lud" nie przyjdzie, to wracam do domu jakby chora".

Dlaczego ci, którzy utracili skarby duchowe jak śpiew i czytanie, tłumaczą że na podtrzymanie nie mieli czasu.

Rodzina Antoniny Wach również walczyła i walczy o byt dnia każdego, a jednak dla ducha i kultury zawsze znalazła chwilkę czasu, bo rozumiała, że nie tylko chlebem człowiek żyje. Godna czci Matka Antonina, nuci, śpiewa, wraz z nią śpiewają ze starego śpiewnika wydanego na początku naszego stulecia: synowie, córki i zięciowie i tworzą wspaniały rodzinny zespół. Do śpiewaczej rodziny przyłączyli się: Kosiby, Nowaki, Setliki, Stefany i inni. Jakaż to szlachetna oaza ducha! Kultura śpiewacza Wachów przetrwała burze, nagonki i pozostała oryginalną jak pomnik na pustyni, jak ocalały skrawek "sertongu".

Ze skrawka "sertongu" płyną piosenki jak: Pocóżeśta kawaliry przyszli, Lecą listki, Tam na błoniu, U prząśniczki, Z dymem pożarów, Czerwony pas i wiele innych odwiecznych i nieśmiertelnych piosenek, które zawsze są żywe, bliskie i swoje — powiązane z najnowszymi jak: Czerwone maki, Serce w plecaku, Rozszumiały się wierzby płaczące i inne.

Cześć rodzinie Wachów. Uznanie i podziw dla Pani Antoniny Wach. Ona jest osią i sercem całej rodziny. Ona jest matką śpiewającego "sertongu". Ona potrafiła swoją pokorą i wytrwałością wpoić w otoczenie i zachować piękną polską tradycję, którą jej rodzice przywieźli sto lat temu.

Talenty nie stracone, ale przekazane dzieciom ziemi brazylijskiej.

Roman Wachowicz

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: GRAFICA VICENTINA LTDA. - Cx. P. 988 - Curitiba - PR

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 988
Telefone: 222-1057
80.000 — Curitiba
Paraná — Brasil

ÓRGÃO DE PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO E EDITADO PELA GRAFICA VICENTINA LTDA

Diretor Responsável:
Pe. José Orlovski
Diretor Superintendente:
Pe. João Novak

Colaboradores:
Pe. Lourenço Biernaski
Pe. José Zając
Pe. Ladislau Serzysko

Expediente: LUD
Registrado no Cartório de Títulos e Documentos do 1.º Ofício de Curitiba:
Livro "B" N.º 126 de 9-12-1946.
Averbado sob n.º 62.090 de 22-8-1962.
Registro no Instituto Nacional de Propriedade Industrial Protocolo 12.074 de 29-4-1974.

Os artigos assinados são de inteira responsabilidade de seus autores.
A redação reserva-se o direito de publicar ou não as colaborações e artigos recebidos.

GODZINY PRZYJĘĆ:
Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12,00 i od 13,30 do 18,00.
W soboty: od 8,00 do 10,30.

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1979

Pocztą zwykłą:

W Brazylii	Cr$ 280,00
W krajach północno i południ.-amerykańskich	30 dolarów
W Europie, Azji i Oceanii	38 dolarów
Cena egzemplarza	Cr$ 10,00

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ
W USA: Rev. Wojciech Sojka. St. John Kanty Prep. ERIE - PA - 16601.

JAN KRAWCZYK

OSTATNI TRANSPORT

CZYLI

JAK WALCZYLIŚMY W BRAZYLII O POLSKĘ

6)

W samym Porto Alegre, oprócz zbiórki na listy imienne urządzano wszelkiego rodzaju imprezy, byle tylko pomoc do Polski mogła płynąć bez przerwy. Ofiarodawcy nie pytali, jaką drogą płynie ta pomoc i czy Niemcy pozwalają korzystać z niej obywatelom podbitego narodu. Ktoś z Polonusów portoalegreńskich ofiarował dom z placem, urządzono tombolę, zostały rozsprzedane wszystkie bilety, co w rezultacie przyniosło kilkanaście tysięcy milrelsów. Audycja radiowa czynna była w dalszym ciągu i przynosiła niezłe efekty. Miejscowi Niemcy przycichli.

Wypowiedzenie wojny państwom "osi" przez Brazylię miało bezpośredni wpływ na wyrzucenie Goebbelsa ze szpalt "Diário de Noticias". Po dokonaniu tego aktu dziennik stał się poczytniejszy. Z poważniejszych dziennikarzy pozostali w nim, wspomniany już Walter Lipman, Lindolpho Color i Austregesilo de Athayde. Lecz mimo dobrych piór, jakie się w nim produkowały, dziennik ten nie mógł rywalizować z "Correio do Povo", dziennikiem statecznym, lubianym przez czytelników i posiadającym wieloletnią tradycję. Wiadomości z Europy o postępach armii niemieckiej podawane były wyłącznie na odpowiedzialność agencji telegraficznych. Niedzielne wydania tego pisma znajdowały się niemal w każdym polskim domu. Dzieckiem "Correio do Povo" była popołudniówka "Folha da Tarde", w mniejszym formacie i przeznaczona przede wszystkim dla czytelnika pracującego. Wracając wieczorem z pracy, widziało się w tramwaju czy autobusie, rozkładane na całą szerokość płachty tej gazety. Niestety, po pewnym czasie "Lechec" przestał się w niej produkować, a szkoda bo miał chętnych czytelników.

Po paru miesiącach nadeszły wieści od ochotników. Dotarli do Anglii w początkach listopada. Droga ich wiodła z Rio de Janeiro przez Nowy Jork i Północny Atlantyk. Statek szedł w konwoju i raz po raz wybuchały alarmy. Naokoło grasowały niemieckie łodzie podwodne a razem z nimi rekiny. Ochotnicy cały niemal czas sypiali w pasach ratunkowych, na szczęście dojechali do miejsca przeznaczenia bez najmniejszego wypadku. Powitała ich szkocka orkiestra wojskowa, ubrana w spódniczki w kratkę i wydmuchująca na kobzach melodię marsza. Z miejsca zostali wcieleni do oddziałów przeszkoleniowych. Zanim jedni przywdzieli mundury, już zaczęli szturmować do serc ciekawych Szkotek.

Konsulat wypłacił rodzinom ochotników zasiłki miesięczne i umysły nieco się uspokoły. Teraz wyczekiwano z niecierpliwością końca wojny. Wielu łudziło się naiwnie, że właśnie pojawienie się polskich ochotników w Anglii będzie miało na to decydujący upływ. Wszelako niezależnie od tego wicekonsul Wróblewski przyjmował dalsze zgłoszenia. Przybywali z głębokiego interioru wąsaci koloniści i zadawali pytania:

— Panie konsulu, a to biją się jeszcze?

— Biją.

— To może pan konsul zapisze mnie jako ochotnika?

— A ile macie lat?

— Hm, jakby to powiedzieć... A czy to takie ważne?

— Ważne. Nie mogą jechać ci który przekroczyli wiek przepisowy.

Gdy okazało się, że granica wieku była nie do pokonania, nowe pytanie:

— To może mojego syna?...

— A gdzie się urodził?

— No gdzie? — na kolonii!

— Nic z tego. Brazylijczyków nie przyjmujemy.

— Jaki on tam Brazyluch, toć Polok jak i jo.

— Dla was może być Polakiem, ale nie dla władz brazylijskich. Niech siedzi w domu i pomaga wam na roli.

— Szkoda! — biadał chłopina. — Bo na tej wojnie to by po polsku się poduczył i Polskę zobaczył...

Komentowano ten zapał i wyciągano zeń wnioski. Z jednej strony radował zdrowy patriotyzm, z drugiej zaś niepokoił zastraszając go niski poziom kulturalny człowieka z interioru. Skończyły się szkoły polsko-brazylijskie, w większości zamknięto polskie towarzystwa, zabroniono wydawania polskich gazet. Nacjonalizacja szerzyła spustoszenie. Władze brazylijskie natomiast nie podejmowały żadnych środków, aby dotychczasowe życie kulturalne w polskich ośrodkach zastąpić czymś, co by wypełniło powstałą lukę.

— Po wojnie zabierzemy tych ludzi z powrotem do kraju — mawiał wicekonsul Wróblewski. — Dosyć tej poniewierki po obcych śmieciach!...

Jedni się tym cieszyli, drudzy natomiast oponowali.

— Taki obywatel nie przyniesie krajowi żadnego pożytku — komentowano. — Zacofany, nieuświadomiony, nie umiejący nawet prowadzić racjonalnej gospodarki... Wpierw należy go wychować i wykształcić, a ileż na to potrzeba lat! Z takimi ludźmi będziemy się wlekli dalej na szarym ogonku innych narodów. Nie!...

(C. d. n.)

Paczki DO POLSKI
ZLECENIE
do WYBORU
PIENIĄDZE ALBO PACZKI WOLNE OD CŁA
"AHAT" DESPACHOS E REPRESENTAÇÕES LTDA.
Praça João Mendes, 42, 10.º andar — Conjunto 109
Telefones: 36-3865 — 34-2349
CEP. 01000 — SÃO PAULO
Caixa Postal, 3950

Rzeczy ciekawe i prawdziwe

MALEJE PRODUKCJA ROPY W SOWIETACH

Produkcja ropy naftowej w Związku Sowieckim zacznie od przyszłego roku maleć i za trzy lata blok wschodni stanie się importerem paliwa.

Jest to ocena Amerykańskiej Centralnej Agencji Wywiadowczej (CIA), ujawniona przez Leslie Aspina, przewod. Podkomisji Izby Reprezentantów do Spraw Wywiadu.

W roku 1982 państwa bloku sowieckiego będą importować ok. 700.000 baryłek ropy dziennie.

Sowiecka produkcja ropy, która obecnie wynosi 11,5 mln. baryłek dziennie może spaść o jedną trzecią w ciągu najbliższych 6 lat. W najlepszym wypadku w roku 1985 produkcja będzie wynosić 10 mln. baryłek, ale raczej nie przekroczy ona 8 mln. baryłek.

Spadek produkcji ropy w Sowietach będzie miał kryzysowe znaczenie dla państw bloku wschodniego w tym dla Polski. Kraje te niemal wyłącznie importują ropę z ZSRR. Za parę lat trzeba będzie ją kupować na rynkach międzynarodowych, co przyczyni się do dalszej podwyżki jej ceny. Polska, która, na szczęście, rozporządza wielkimi zapasami węgla, powinna jak najszybciej rozpocząć pracę nad produkcją syntetycznej benzyny. ("Dziennik Polski")

MILIONOWE ODSZKODOWANIE DLA INDIAN

WASZYNGTON — US Court of Claims uznał prawo Indian, ze szczepu Sioux, do ponad $ 100 milionowego odszkodowania w charakterze rekompensaty za skonfiskowanie należącej do nich ziemi, 100 lat temu. Ponieważ konfiskata przekroczyła cywilne prawa Indian, mogą oni również otrzymać od $ 90 do $ 115 milionów z tytułu procentu od bezprawnie użytkowanej własności.

W 1868 roku ówczesny rząd USA podpisał ze Sioux'ami układ, w którym przyznano Indianom prawo zajmowania pewnych rejonów południowej Dakoty. Rząd zobowiązał się do zaopatrywania w żywność i inne niezbędne artykuły tych członków szczepu, którzy zgodzili się na stałe osiedlenie na wyznaczonych obszarach. Bez specjalnego zezwolenia, nikt poza Sioux'ami nie mógł przekraczać granic rezerwatu.

W 1874 r. ekspedycja prowadzona przez por. Georgea'a Armstrong Custera natrafiła w okolicach Black Hills na złoża złota. Od tego czasu zaczęły napływać setki ludności z innych okręgów. Zanim sprawa doszła do władz, poszukiwacze złota, górnicy i ich rodziny wkroczyły na tereny Indian.

LEPSZE ZBIORY DZIĘKI METEOROLOGII

Meteorologowie z 40 krajów, uczestniczący w konferencji w Genewie, stwierdzili, że dokładniejsze prognozy pogody mogą przyczynić się do zwiększenia produkcji rolnej. Dzięki analizom wilgotności gleby w r. 1976, amerykańscy specjaliści ostrzegli farmerów, że w r. 1977 wilgotność gleby na wiosnę będzie mała i w związku z tym należy wcześniej rozpocząć sadzenie kukurydzy. W ubiegłym roku trafnie przewidziano późniejsze nadejście wiosny.

Meteorologowie stwierdzili, że spalanie węgla i ropy naftowej przyczynia się do podwyższenia temperatury Ziemi i w rezultacie do większych zbiorów. Chińscy meteorologowie przedstawili analizę zmian klimatu i pogody na przestrzeni 5.000 lat, które potwierdzają cykliczność tych zmian.

GOLFSTROM NIE OGRZEWA EUROPY

Teoria o Golfstromie, który ogrzewa kontynent europejski jest fałszywa — do takiego wniosku doszli naukowcy amerykańscy po wieloletnich badaniach prądów morskich Atlantyku. Twierdzą oni, że Golfstrom ogrzany słońcem Zatoki Meksykańskiej nie dociera w ogóle do zachodnich brzegów Europy, nie może więc mieć wpływu na klimat starego kontynentu.

Naukowcy są zdania, że Golfstrom już w pobliżu Nowej Funlandii jest spychany przez zimny prąd labradorski z powrotem na południe i rozpływa się w Atlantyku.

Twierdzenia te nie mają jednak żadnego związku z ostatnimi anomaliami pogody, zarówno w Europie jak i w Ameryce, szczególnie zaś z gwałtownym oziębieniem klimatu. Fachowcy amerykańscy, dyskredytując Golfstrom "wynaleźli" jednak inny ciepły prąd przepływający bliżej zachodnich brzegów Europy. Uważają oni, że to on jest właśnie głównym faktorem łagodzącym klimat zarówno Europy jak i obszarów północnoamerykańskich, leżących na tych samych równoleżnikach.

LODOWATY PROBLEM

Amerykańscy specjaliści w agencji kosmicznej NASA stwierdzili, że pierwszy lot statku kosmicznego wielokrotnego użycia (tzw. spaceshuttle) zostatnie opóźniony w związku z wykryciem wady w konstrukcji pojazdu. Próby wykazały jednak, że w czasie startu na wewnętrznej powloce będzie stwarzała się warstwa lodu, która może zniszczyć delikatny materiał termoizolacyjny, zapobiegający spaleniu się metalu przy powrocie na Ziemię. Pierwszy lot nowego pojazdu kosmicznego był planowany na wrzesień br. Trudności techniczne mogą spowodować przesunięcie terminu na 1980 r.

ELEKTRONICZNY TŁUMACZ

Firma Lexicon Corp. specjalizująca się w małych urządzeniach tłumaczących opracowała translator LX-3000. Ten nieduży aparat zdolny jest do tłumaczenia z języka angielskiego na kilkanaście języków i z tych samych języków na angielski. Jego układ pamięciowy pozwala zmagazynować 15 tysięcy słów i zwrotów najczęściej używanych w każdym z tych języków. Tekst wprowadza się do pamięci maszyny, litera po literze, przy pomocy klawiatury zawierającej 33 przyciski. Mikrokomputer analizuje i interpretuje zapisane zdanie, następnie wyszukuje w pamięci odpowiednie słowa i wyświetla na tablicy wyświetlacza przetłumaczony fragment.

W firmie Lexicon opracowano już między innymi moduły dla języka chińskiego i japońskiego (nie mówiąc oczywiście o podstawowych europejskich). Jedną z najdroższych części urządzenia jest tablica wyświetlacza na diodach elektroluminescencyjnych.

Obecnie trwają także prace nad skonstruowaniem urządzenia fonicznego.

Można przypuszczać, że za niewiele lat pojawią się w masowej produkcji przenośne, kieszonkowe urządzenia tłumaczące wprost z dźwięku na dźwięk, z języka mówionego na język mówiony. I to będzie biznes stulecia!

Wiadomości Sportowe

◆ **Papież Jan Paweł II** otrzymał zaproszenie od kierownictwa Igrzysk Olimpijskich, by jako wybitny sportowiec — mógł podziwiać naocznie wspaniałe wyniki w różnych dziedzinach sportu. W kołach watykańskich nie zaprzeczono możliwości udziału Ojca św. w tych igrzyskach.

◆ **Urugwajski Związek Piłki Nożnej** przeprowadza obecnie dochodzenia w sprawie afery odnoszącej się do transferu wielu graczy urugwajskich do klubów brazylijskich, argentyńskich i hiszpańskich. Mówi się, że w aferze tej zamieszanych jest kilku menażerów i dziennikarzy urugwajskich, którzy zarobili grube sumy propagując wysoką klasę tych piłkarzy co nie odpowiadało rzeczywistowci.

◆ **W stulecie holenderskiego Związku Piłki Nożnej** reprezentacja tego kraju w meczu towarzyskim zwyciężyła jedenastkę Belgii w stosunku 1x0. Mecz odbył się w Rotterdamie. W innych spotkaniach Włochy zwyciężyły Szwecję 1x0, a Czechosłowacja Irlandię 4x1.

◆ **W Pucharze Państw Europy** piłkarze polscy zremisowali w Chorzowie z reprezentacją Niemiec Wschodnich 1x1. W wyniku tego remisu obydwie jedenastki mają po 9 punktów. W grupie prowadzi Holandia z 10 punktami.

◆ **Mundial 1986** odbędzie się w Kolumbii, jak o tym zapewnił prezes FIFA — João Havelange. Wysiłki Stanów Zjednoczonych, by te mistrzostwa odbyły się u nich — nie dały wyniku.

◆ **Turniej przedolimpijski** w piłce nożnej państw Ameryki Południowej odbędzie się w czterech miastach Kolumbii w dniach od 23 stycznia do 10 lutego 1980 roku.

◆ **Turniej tenisowy** rozegrany w Rio de Janeiro zgromadził 4 doskonałych tenisistów, mianowicie: Jimmy Connors, Guilhermo Vilas, Eddie Dibbs i Victor Pecci. Zwycięzcą został Connors przed Villasem.

◆ **Trener Coutinho** oświadczył, że jeżeli kontuzja Socratesa (środkowego napastnika) okaże się poważniejszą, jego miejsce w reprezentacji Brazylii w Pucharze Ameryki zajmie Reinaldo — piłkarz Atlético Mineiro znajdujący się w dobrej formie.

◆ **Niki Lauda** — kilkakrotny mistrz świata w wyścigach automobilowych oświadczył, że wycofuje się z tych zawodów, by zająć się lepiej sprawami rodzinnymi.

◆ **W Turnieju Zapaśniczym** w San Diego o mistrzostwa świata Polacy zdobyli dwa medale: Kazimierz Supron — złoty medal w stylu klasycznym, a Jan Falandys — brązowy w stylu wolnym.

UWAGA! UWAGA!
Pekao
ZAWIADAMIA ŻE JUŻ UKAZAŁ SIĘ
NOWY CENNIK PEKAO
OBOWIĄZUJĄCY OD 1-GO PAŹDZIERNIKA 1979 r.
DUŻO NOWOŚCI
BOGATY WYBÓR
ŻĄDAJCIE GO OD AUTORYZOWANYCH DEALERÓW
LUB
PEKAO TRADING CORPORATION
225 PARK AVE. SOUTH
NEW YORK, N. Y. 10003

28 NIEDZIELA ROKU

(Ewangelia według św. Marka 10, 17-30)

✝ **A kiedy już wyruszał w drogę, przybiegłszy ktoś upadł przed Nim na kolana i pytał Go: Nauczycielu dobry, co mam czynić, żeby osiągnąć życie wieczne? A Jezus powiedział mu: Dlaczego nazywasz mnie dobrym? Nikt nie jest dobry, tylko jeden Bóg. Czy znasz przykazania: Nie zabijaj, nie cudzołóż, nie kradnij, nie dawaj fałszywego świadectwa, nie oszukuj, czcij swego ojca i matkę? A on odpowiadając rzekł: Nauczycielu, wszystko to wypełniałem od młodości. Wtedy Jezus wejrzawszy nań z miłością, powiedział do niego: Jednego ci jeszcze brakuje: Idź, sprzedaj, co masz, i rozdaj (pieniądze) ubogim, a wtedy będziesz miał skarb w niebie. Potem weź krzyż i chodź za Mną. Lecz on sposępniał usłyszawszy te słowa i odszedł zasmucony. Posiadał bowiem liczne dobra. A Jezus rozejrzawszy się dokoła, powiedział do swoich uczniów: Jakże trudno będzie bogaczom wejść do królestwa Bożego! A gdy uczniowie dziwili się Jego słowom, wtedy Jezus odpowiadając rzekł do nich po raz drugi: Dzieci, jakże trudno jest wejść do królestwa Bożego tym, którzy całą nadzieję złożyli w pieniądzach. Łatwiej jest wielbłądowi przecisnąć się przez ucho igielne, niż bogaczowi wejść do królestwa Bożego. Wtedy oni dziwili się jeszcze bardziej i mówili jeden do drugiego: Któż wobec tego będzie zbawiony? A Jezus spojrzawszy na nich powiedział: U ludzi jest to rzeczywiście niemożliwe, ale nie u Boga. Wszystko jest bowiem możliwe u Boga. Wówczas zaczął do Niego mówić Piotr: Oto my zostawiliśmy wszystko i poszliśmy za Tobą. A Jezus odpowiadając rzekł: Nie masz nikogo, kto by opuściwszy dla Mnie i dla Ewangelii dom albo braci i siostry, albo matkę, albo ojca, albo dzieci, albo pole, nie otrzyma stokroć razy tyle w tym życiu — a życia wiecznego w przyszłości.**

+

"Nauczycielu dobry, co mam czynić" (Łk. 18,18)

Trzy razy Pan Jezus spotkał się z młodzieżą, jak czytamy na kartach Pisma świętego i dał jej zalecenie, by powstała do nowego życia. Pierwszy raz spotkał się ze zmarłym młodzieńcem z Naim: "Młodzieńcze tobie mówię wstań". (Łk. 7,14).

Drugi raz z dziewczynką konającą i też jej powiedział: "Talitha kumi, dzieweczko tobie mówię wstań". (Mk. 5,41).

Trzeci raz z młodzieńcem z wysokiej klasy (jak czytamy w dzisiejszej Ewangelii) i ucieszył się z jego dobrego postępowania. "Wszystkiegom tego strzegł od młodości mojej" (Łk. 18,21). Młodzież zawsze pamiętać powinna na słowa Pisma świętego. "Boga się bój, a strzeż przykazania jego; bo to jest wszelki człowiek" (Ekltes 12,13).

Święty Paweł także zajmował się młodzieżą; zostawił w tej materii cenne uwagi w swych listach.

"Młodzieńców napominaj, aby byli rozsądni". (Tit. 2,6). Słowa na czasie, dla dzisiejszej młodzieży omamianej narkotykami.

Także i te drugie uwagi świętego Pawła są na czasie, w obecnej atmosferze rozpasania zmysłowego. "Powiadam więc według ducha postępujcie, a nie pożądliwościom ciała ulegajcie". (Gal. 5,16).

Tylko wtenczas, kiedy młodzież nasza żyć będzie według tych wskazań, tylko wtenczas, kiedy niejeden z młodzieży odpowie twierdząco na zaproszenie Boskiego Zbawiciela: "Pójdź za mną" (Mk. 10,21), taka młodzież stanie się nie tylko przyszłością narodu, ale i nadzieją Kościoła. "O jak piękne jest pokolenie czyste w swoim blasku, a pamięć jej jest nieśmiertelna i chwalebna przed Bogiem i ludźmi". (Ks. Mądr. 4,1).

"I dlatego czuwajcie, trwajcie mocno we wierze, postępujcie mężnie i wzmacniajcie się, a wszystko niech się u was dzieje w miłości" (1 Kor. 16, 13-14).

Ks. W. S.

RELIGIA W CHINACH

Kościoły katolickie i protestancki oraz świątynia buddyjska w Kantonie zostały odnowione i wkrótce zostaną otwarte dla wiernych. Od dłuższego czasu jest tam już czynny meczet. Ogłosiła to oficjalna agencja prasowa Sinhua dodając, że księża i zakonnicy, którzy w czasie wielkiej rewolucji kulturalnej zostali zmuszeni do wykonywania różnych zawodów, mogą obecnie powrócić do spełniania swych obowiązków religijnych. Według spostrzeżeń turystów zagranicznych w wielu miastach chińskich są odnawiane świątynie różnych wyznań.

ATK W MIĘDZYNARODOWYM ROKU DZIECKA

W Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie odbyło się sympozjum z racji obchodzonego na całym świecie Międzynarodowego Roku Dziecka. W swoim przemówieniu rektor ATK, ks. prof. dr Jan Stępień omówił zamierzenia i pracę w zakresie problematyki związanej z dzieckiem jako darem Boga. Będzie m. in. wygłoszony cykl wykładów w dwóch kościołach warszawskich (Garnizonowym i Wszystkich Świętych). Inauguracyjny wykład wygłosił ks. doc. dr Janusz Tarnowski. Gościnny wykład na temat wychowania religijnego w rodzinie katolickiej wygłosił ks. prof. dr Ralph Sauer, dziekan Wydziału Teologii Katolickiej i Pedagogiki Religii na Uniwersytecie w Osnabruck (RFN). Ponadto ks. dr Roman Murawski wygłosił wykład na temat moralnego wychowania dziecka. Sympozjum podsumował ks. doc. dr Helmut Juros, dziekan Wydziału Teologicznego.

Paulo Müller, Filhos & Cia. Ltda.

CREDIÁRIO

Use o seu crédito, comprando na loja de PAULO MULLER, FILHOS & CIA. LTDA., os seguintes artigos: televisores, geladeiras, poltronas, sofás-camas, fogões a gás e a lenha, artigos para copa e cozinha, aluminios PANEX, prataria, cristais da CHECOSLOVÁQUIA, ALEMANHA e agora também cristais da **POLÔNIA**, artigo muito fino, porcelanas, faqueiros de aço inoxidável e de prata, materiais eletrodomésticos e uma imensidade de artigos para presentes, com preços especiais, principalmente em porcelanas e

CRISTAIS IMPORTADOS

NÃO DEIXE PARA OS ÚLTIMOS DIAS.
USE o **SEU CRÉDITO** EM TEMPO!

Paulo Müller, Filhos & Cia. Ltda.

Rua Dr. Murici, 835 e 843 — Fones: 222-8307 e 223-3514
80.000 CURITIBA — PARANA

Wagi do złota — Nasiona bracatingi — Nożyce przemysłowe — Korki — Reperacje — Maszyny do cięcia włosów - ręczne i elektryczne — Drut kolczasty — Kłódki — Zamki — Aparaty do korkowania — Litry i flaszki — Perfumeria wybrana — Maszyny do cięcia trawy - ręczne i elektryczne — Maszyny trykotowe Mitsubichi — Artykuły owadobójcze - B.M.C. - D.D.T. — Nawozy — Kleje - czas suszenia pół minuty — Tabaki zagraniczne do zażywania — Złoto dla dentystów — Zapalniczki - od Cr$ 30,00 — Fajki - od Cr$ 30,00 — Saletra — Szpadle z Polski — Pilniki polskie — Pilniki szwajcarskie — Nożyki zagraniczne - do Cr$ 1.800,00 — Pompy wodne - ręczne i elektryczne — Mirex dla mrówek — Palhas do papierosów — Culas — Bombas p. chimarrão — Artykuły do rzeźnictwa — Karty do gry z plastyku.

A LIBERTY

FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148

EMPRÊSA LAPEANA LTDA.

TRANSPORTES COLETIVOS

AGÊNCIAS: Guaratuba — São Mateus do Sul — Lapa
AGÊNCIA-SEDE: Estação Rodo-ferroviária, Box 49 e 50 — Fone: 22-0684
ESCRITÓRIO: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 24-5574
ENCOMENDAS: Avenida 7 de Setembro, 2.143 — Fone: 23-0201
Agência Estar
MÓWI SIĘ PO POLSKU
OFICINAS: Avenida Silva Jardim, 465 — Fone: 222-8004
CURITIBA — PARANA

ZE ŚWIATA KATOLICKIEGO

ZEBRALI SIĘ DYREKTOROWIE PAPIESKICH DZIEŁ MISYJNYCH

RZYM — Odbyło się tu zebranie dyrektorów Papieskich Dzieł Misyjnych, któremu przewodniczył arcybiskup Lourdesamy. Reprezentowane były 93 kraje.

Uczestniczyło dwóch Polaków: ks. bp Jan Wosiński, przewodniczący Komisji Episkopatu Polski dla spraw Misji i ks. arcybiskup Adam Kozłowiecki reprezentujący Zambię. Ze sprawozdania wynika, że w krajach misyjnych wzrosła ilość powołań. W 394 małych seminariach uczy się obecnie blisko 37 tys. alumnów (ponad 2 tys. więcej niż w roku poprzednim). W 98 wyższych seminariach duchownych studiuje 9.380 alumnów (606 więcej niż w roku poprzednim). Wzrost powołań spowodował otwarcie nowych seminariów w Malawii, Zambii, Górnej Wolcie i Zaire.

POLONIA Z FILADELFII — A WIZYTA PAPIEŻA

Polonia w Filadelfii przygotowała się do przyjęcia Ojca Świętego Jana Pawła II. Ogromne zainteresowanie było również we wszystkich parafiach polskich i w całej Archidiecezji Filadelfijskiej. Wielką uwagę przyłożyli do tego historycznego wydarzenia nie tylko księża polskiego pochodzenia, ale również księża katolicy innych narodowości. Warto też przypomnieć, że sama Archidiecezja Filadelfijska liczy ponad 300 parafii, w tym jest 31 parafii polskich. Najstarszą parafią polską jest Parafia św. Kazimierza w Shenandoach, która została założona przez naszych Rodaków w 1872 roku. W samej zaś Filadelfii najstarszą parafią polską jest Parafia św. Wawrzyńca, założona w 1882 r. Za trzy lata Parafia ta obchodzić będzie setną rocznicę. W tej najstarszej Parafii polskiej skupiali się wszyscy wygnańcy polscy, zamieszkujący w owym czasie w Filadelfii i okolicy.

W SKRÓCIE

— **Popularność Papieża** — Francuski instytut badania opinii publicznej SOFRES ustalił, że Papież Jan Paweł II uważany jest przez 81 proc. Francuzów za najpopularniejszą z osobistości zagranicznych. Większość ankietowanych Francuzów najbardziej ceni w Nim inteligencję.

— **Kard. Rubin w Polsce** — Kardynał Władysław Rubin bawił w Polsce na urlopie. Prasa krajowa podała, że gdy przybył wraz z ks. prałatem Franciszkiem Mączyńskim, rektorem kolegium polskiego w Rzymie, do Warszawy, na lotnisku powitał go nie tylko sekretarz Episkopatu bp Bronisław Dąbrowski z dwoma innymi biskupami, ale także Aleksander Wołowicz z Urzędu do spraw Wyznań.

— **Opiekun uchodźców** — Zmarły niedawno 80-letni biskup Edward Ellis, b. ordynariusz Nottingham przez 30 lat (1944 - 1974), opiekował się uchodźcami po wojnie z ramienia Episkopatu Anglii i Walii; rząd brytyjski zaprosił go do Komisji dla Niemiec.

Polacy i Polska Misja Katolicka mieli w nim oddanego przyjaciela.

— **Festiwal kwiatów** w Międzynarodowym Roku Dziecka w katedrze Westminsterskiej odwiedziła królowa Elżbieta II. Zebrano ponad 40 tysięcy funtów. Po raz pierwszy monarcha angielski odwiedził tę katolicką katedrę w stolicy.

— **Płyty Wojtyły** Disco Dance pobiły rekordy sprzedaży we Włoszech. Ojciec święty został o tym powiadomiony, ale nie wypowiedział się na ten temat. Radio Watykańskie nie nagrywa tych płyt, czekając na wskazówki.

— **Książka o Ojcu świętym** pt. "Człowiek z dalekiego kraju", napisana przez Angielkę, Marię Craig, rozeszła się w ciągu trzech miesięcy w 60.000 egzemplarzy.

— **Prasę zachodnią** obiegła ostatnio sensacyjna wiadomość, że 29-letni Vicenzo Diodati — gwiazda włoskiej piłki nożnej — zmienia sportowy okres na księżowską sutannę. Piłkarz ten wybrał kapłaństwo, bo — jak sam mówi — "kocha kontakt z ludźmi i w przyszłości chce poświęcić się najbardziej potrzebującym.

WIEŚCI Z POLSKI

NOWY TYP SAMOLOTÓW

W Centrum Naukowo-Produkcyjnym Samolotów Lekkich "PZL-okęcie" w Warszawie rozpoczęto produkcję nowego typu samolotu "PZL 110-Koliber" przeznaczonego dla aeroklubów i ośrodków szkoleniowych.

"Koliber" jest najmniejszym z dotychczas produkowanych na Okęciu samolotów. Waży zaledwie 520 kg i może zabierać jednorazowo 4 osoby. Jego zasięg wynosi 700 km, prędkość przelotowa 170 km na godzinę, a maksymalna wysokość, na jaką może się wznieść — 3.500 m. Nowy samolot powstał we współpracy z francuską firmą "Socata", od której kupiono prawo produkcji. Wszystkie koszty z tego tytułu zostały już spłacone dostawami niektórych elementów i podzespołów.

Prototyp nowego samolotu powstał w ub. roku, po czym przeszedł wszechstronne badania statyczne i dynamiczne na ziemi i podczas lotu. Wyprodukowano już pierwszą partię "Kolibrów", które trafią do odbiorców w całym Kraju.

DWA ZGONY

Po uroczystościach związanych z 80-leciem wielkiej śpiewaczki polskiej, Ewy Bandrowskiej-Turskiej nadeszła smutna wiadomość o jej śmierci, która okryła żałobą muzykę i operą polską. Ewa Bandrowska-Turska urodziła się w Krakowie w rodzinie o sławnych tradycjach muzycznych i literackich. Debiutowała z wielkim powodzeniem w Krakowie. Ale zaraz potem przeniosła się do Warszawy, gdzie wystąpiła po raz pierwszy jako Małgorzata w operze Gounoda "Faust". Związała się odtąd z operą warszawską. Jednocześnie wyjeżdżała stale na występy zagraniczne.

W 1930 roku cykl koncertów w Paryżu otworzył jej drogę do międzynarodowej kariery w Europie i Ameryce. Była wysoce muzykalną i inteligentną artystką. W przekonaniu wielu muzyków należała do najwybitniejszych interpretatorek pieśni Szymanowskiego, przewyższając swoim wykonaniem i urodą głosu w ogromnym stopniu siostrę Szymanowskiego, Stanisławę. Maurice Ravel zachwycał się interpretacją jego pieśni przez Bandrowską-Turską. Trudno o większe uznanie!

Od 1946 roku artystka poświęciła się pracy pedagogicznej. Występowała rzadko na scenie. Po raz ostatni wystąpiła, jako Moniuszkowska Hrabina (była to jej słynna, popisowa rola), w Warszawie w 1960 roku. Zmarła w Warszawie 25 czerwca 1979 roku.

***

W Krakowie zmarł 27 czerwca rb., w wieku lat 72, wybitny pisarz polski, jeden z najbardziej poczytnych w kraju prozaików, Antoni Golubiew.

Golubiew, główny założyciel grupy wieleńskiej "Zagary", debiutował w 1935 roku powieścią "Mędrcy na arenie". Był autorem wielu opowiadań, szkiców historycznych, esejów literackich. Jednak czołową pozycją jego twórczości jest wielka powieść a raczej epopeja historyczna o początkach państwowości polskiej pt. "Bolesław Chrobry". Pracę nad tym dziełem rozpoczął pisarz w 1938; kontynuował ją podczas okupacji hitlerowskiej. Cykl został ogłoszony w latach 1947 - 1955 i przyniósł autorowi ogromne uznanie i sławę. Po blisko 20 latach ukazała się w 1974 roku jego powieść pt. "Wnuk". Było to ostatnie ogniwo tego panoramicznego cyklu historycznego, zamykające epopeję piastowską.

FESTIWAL MONIUSZKOWSKI

W związku z przypadającą w tym roku 160 rocznicą Stanisława Moniuszki, popularny Festiwal Moniuszkowski w Kudowie Zdroju w kraju (osiemnasty festiwal z rzędu) miał w tym roku specjalnie atrakcyjny program i zgromadził tysiące turystów z całej Polski i z różnych krajów zagranicznych. Wystawiono w parku zdrojowym "Straszny dwór". W koncertach, poświęconych pieśniom i ariom Moniuszki i polskiej muzyce XIX wieku, brali udział soliści z tych krajów, gdzie opery Moniuszkowskie miały ostatnio ogromne powodzenie, a więc śpiewacy z Rumunii, Bułgarii, Turcji, Kuby, Japonii. Z wykonawców polskich brali udział, między innymi, tak znani w świecie muzycy i śpiewacy, jak Bernard Ładysz, Krystyna Szostek-Radkowa, Halina Czerny-Stefańska. Organizacją Festiwalu zajmowała się niezmordowana propagatorka dzieł moniuszkowskich w świecie, Maria Fołtyn. Ułożeniem programów opiekował się wybitny krajowy publicysta muzyczny, Bogusław Kaczyński.

W GDYNI PRZEDŁUŻAJĄ STATKI

Jeden z najstarszych zakładów polskiego przemysłu okrętowego, ponad 50-letnia Gdyńska Stocznia Remontowa "Nauta" wyspecjalizowała się w oryginalnej formie usług... przedłużaniu statków. Ostatnio do stoczniowego doku wprowadzono norweski drobnicowiec "Trans Oy". W ciągu 10 dni stoczniowcy gdyńscy wmontowali w kadłub jednostki tzw. wstawkę o długości 8,8 m. Po tej przeróbce kadłub drobnicowca osiągnął długość 55,3 m, a nośność statku zwiększyła się o ok. 90 DWT. Na podobną operację skierowany został przez armatora bliźniaczy drobnicowiec "Trans Sund".

ENERGIA SŁONECZNA W PRL

Mały kolektor energii słonecznej może służyć do podgrzewania wody w gospodarstwach rolnych i domowych. W dni pochmurne i w nocy można go łączyć z automatycznym podgrzewaczem elektrycznym. Konstruktorzy tego urządzenia — zespół pracowników Przemysłowego Instytutu Maszyn Rolniczych w Poznaniu — wykorzystali w nim główne elementy produkcji krajowej (75 procent).

Konstrukcja urządzenia jest prosta: dwa płaskie czarne grzejniki płytowe w stalowej obudowie przykryte są szybą "zatrzymującą promienie podczerwone. Ekran słoneczny podgrzewa wodę doprowadzoną z wodociągów lub hydroforów. Kolektor w ciągu godziny podgrzewa 30 litrów wody do temp. powyżej 30 st. C.

KRAKOWSCY HEJNALIŚCI

Wszyscy chyba znamy hejnał grany przez strażników-trębaczy z Wieży Mariackiej w Krakowie. Ale niewiele osób, być może, wie, jak trudna jest służba krakowskich hejnalistów. W czasie trwającego 24 godziny dyżuru każdy strażnik — grając na zmianę z kolegą — musi odtrąbić hejnał 48 razy, co dwie godziny w każdym z czterech okienek.

Kandydatów do pełnienia służby w Wieży Mariackiej jest niewielu. Przede wszystkim ze względu na ciasne pomieszczenia, w których trzeba przebywać godzinami. Prawie wszyscy hejnaliści mają już średnie wykształcenie muzyczne, stawia się im wysokie wymagania zawodowe i moralne.

BAŁTYK ZAGROŻONY

Na Bałtyku panuje duży ruch. Rocznie przepływa tędy ponad 70 tysięcy rozmaitych statków. W Bałtyku łowi też ryby kilkanaście tysięcy trawlerów, kutrów i innych statków rybackich napędzanych ropą. Wszystko to razem powoduje, że do Bałtyku przedostaje się rocznie ok. 3 - 4 tys. ton ropy naftowej, która rozlewa się cienką warstwą na wodzie i tworzy tłuste plamy. Ta warstwa ropy na powierzchni wód Bałtyku stwarza śmiertelne zagrożenie dla życia roślin i zwierząt morskich.

TADEUSZ DOŁĘGA - MOSTOWICZ

PROFESOR WILCZUR

120)

Od dłuższego czasu leczył się tu dziesięcioletni chłopak, syn garncarza z Bierwint. Przy zbieraniu jabłek spadł z drzewa i doznał dość poważnych wewnętrznych obrażeń. Był najmłodszym pacjentem w lecznicy, i pupilem wszystkich. Nawet Jemioł umiał godzinami przesiadywać przy jego łóżku, opowiadając mu najdziwniejsze bajki. Donka przynosiła mu różne smakołyki, Łucja uszyła dlań ładne ubranko, a Wilczur zaglądał do niego znacznie częściej, niż tego wymagała troska o jego zdrowie. Mały Piotruś stopniowo wracał do zdrowia. Najpierw pozwolono mu wstawać na kilka godzin dziennie, później już tylko noc spędzał w łóżku. Nikomu nie śpieszyło się z odesłaniem go do domu. Jednakże w domu był potrzebny. Młodsza jego siostrzyczka nie umiała dać sobie rady z wielkim stadem gęsi i po Piotrusia pewnego dnia zgłosił się ojciec. Z tą smutną wiadomością przyszła do Wilczura Łucja, przyprowadzając jednocześnie chłopca, by się pożegnał z profesorem:

— Podziękuj Piotrusiu panu profesorowi za to, że cię wyleczył. Ja tymczasem spakuję manatki — powiedziała i wyszła do sieni.

Chłopak wyciągnął rączki tak, jakby chciał profesora objąć za szyję. Wilczur rozczulony pochylił się i podniósł malca, by go ucałować.

— Ale ciężki jesteś — powiedział zasapany, stawiając go z powrotem na podłodze.

Po chwili wróciła Łucja, a za nią na progu ukazał się ojciec Piotrusia. Chłop zaczął dziękować i przepraszać za kłopot, którego pewno jego syn tu narobił.

— Ależ żadnego kłopotu — wesoło zawołała Łucja. — To najgrzeczniejszy chłopczyk, jakiego widziałam w życiu.

Nagłym ruchem porwała Piotrusia z ziemi, przytuliła i zaczęła go nosić po pokoju.

Nie zauważyła wcale jak wielkie wrażenie wywarło to na Wilczurze. Przygryzł wargi i ze smutkiem przypatrywał się jej, jak bez najmniejszego wysiłku tańczyła po pokoju z chłopakiem na ręku, z tym samym chłopakiem, którego on ledwie zdołał podnieść. Nigdy przed tym w sposób bardziej dobitny przypadek nie podkreślił różnicy ich wieku i różnicy sił.

Nie spostrzegła tego i nie domyśliła się wcale, jak bolesny cios zadała jego nadziejom. Nie umiała też sobie później wytłumaczyć niczym nieuzasadnionego odsunięcia się Wilczura od niej i smutku, który go zaczął dręczyć. Na próżno szukała w swojej pamięci jakiegoś nierozważnego słowa, jakiegoś postępku, którym mogła sobie profesora zrazić. Obawiała się zwrócić doń ze szczerym pytaniem, gdyż wiedziała, że na nie nie odpowie, a przez to zostanie pogłębiona ta niewidzialna rysa, któtra znowu ich zaczęła dzielić.

Wilczur jeszcze bardziej odczuwał istnienie tej rysy, niż Łucja. Widział jak wbiegała na schody, jak bez niczyjej pomocy prześcielała łóżka chorym, dźwigając ich i przenosząc. Spostrzegał, że po dniu ciężkiej pracy, wybierała się na długie spacery, że pomimo zimnej wody w stawach kąpała się codziennie, pływając szybko i sprawnie, że słowem, była młoda, tak młoda, że on przy niej musiał się uważać za starca. Toteż teraz, gdy padło pytanie Prokopa Mielnika, odpowiedział:

— Nie wiem. Sa mnie wiem.

Prokop wzruszył ramionami:

— A cóż tu i wiedzieć trzeba? Ona chce za ciebie?

Wilczur mruknął:

— Chce, bo nie ma jeszcze doświadczenia.

— No, jak chce, to i żeń się. Cóż to za porządek, żeby chłop bez baby był.

— Ale weź Prokopie pod uwagę różnicę wieku. Ona jest młoda i ładna, a ja już stary dziad. Przed nią przyszłość. Cóż ja jej będę życie zawiązywał.

Prokop zirytował się.

(c. d. n.)

- POLONIA ZAGRANICZNA -

USA:

POLSKI TANCERZ W HOLLYWOOD

Stefan Wenta, eks-solista baletu Opery Bytomskiej i Teatru Wielkiego w Warszawie, a z urodzenia gdańszczanin, mieszka od ponad osiemnastu lat w Hollywood. W profesjonalnych sferach artystycznych Kalifornii, jak również w samym Hollywood, nazwisko Wenty ma już swoją dobrze wyrobioną markę — jest on tam uważany za wysokiej klasy fachowca baletu i choreografii filmowej. Nazwisko Wenty firmowało m. in. głośny "Ballet of Los Angeles", a wielu jego wychowanków uświetnia swymi występami znane sceny amerykańskie i europejskie.

DANIA:

ZWIĄZEK POLAKÓW W DANII

Pierwsi emigranci polscy pojawili się w Danii w latach osiemdziesiątych XIX wieku. Ale dopiero w roku 1926 powstał w Maribo Związek Robotników Polskich w Danii, którego nazwę zmieniono w 1936 r. na Związek Polaków w Danii. Głównym celem założycieli było krzewienie polskiej kultury narodowej. Do dziś działa przy Związku zespół artystyczny "Dan-Polonia", klub piłki nożnej "Wawel" oraz prowadzony jest kurs języka polskiego w Kopenhadze, Nykoebing, Maribo i Odense.

HOLANDIA:

POLSKA GALERIA W AMSTERDAMIE

Niespełna rok temu powstała w Amsterdamie przy ulicy Goverta Flinca polska galeria, której właścicielką jest Ewa Dijk-Borkowska. Galeria jest miejscem wieczorów poetyckich i wystaw malarskich. Ostatnio eksponowane w niej były grafiki Holendra Pawła Susida i Polaka Tomasza Chojnackiego. W projekcie jest wystawa grafiki Wojciecha Wołyńskiego. Prócz eksponowania polskiej twórczości graficznej i malarskiej, Ewa Nijk-Borkowska prowadzi pionierską pracę w popularyzowaniu w Holandii awangardowej polskiej sztuki dramatycznej — jest zarazem tłumaczką i reżyserem, a czasami nawet aktorką.

AUSTRALIA:

ARTYSTA ŚWIATŁA I WDZIĘKU

Artystą światła i dźwięku jest Polak na stałe mieszkający w Australii, Stanisław Ostoja Kotkowski.

Jest on autorem licznych realizacji o pionierskim nieraz znaczeniu, w których stosuje promienie laserowe, fale alfa itp. W stolicy Australii — Canberze stol zaprojektowana przez niego wieża stanowiąca scenerię widowiska świetlno-muzycznego.

W. BRYTANIA:

POMNIK TRWAŁEJ PRZYJAŹNI

Skwer Brunszwicki w Hove jest dumą tego miasta, łączącego się z Brighton i nazywanego "Londyńską Riwierą". Domy na skwerze są pod ochroną, jako zabytkowe. Dotyczy to, oczywiście i Domu Marynarza. Przed wmurowaniem tablicy "marynarskiej" na skwerze były już 2 tablice, znanych kompozytorów: Rogera Quiltera i Hamiltona Hartyego. 3 maja, przybyła trzecia: "Tablica ku czci polskich marynarzy", która, jak powiedział admirał Cazalet, będzie trwałym pomnikiem przyjaźni brytyjskich i polskich marynarzy, oraz "wdzięczności, jaką odczuwają Brytyjczycy w stosunku do tych odważnych i lojalnych sojuszników w czasie największych trudności". Po odsłonięciu tablicy, brygadier Dame Jean Rivett-Drake, M.B.E., zastępca mera Hove, w swym przemówieniu podkreśliła, że poproszono ją o odsłonięcie tablicy i czuje się zaszczycona i uhonorowana, a mieszkańcy Hove są zadowoleni, że ten dom powstał i znajdują w nim przytułek ci, którzy tego potrzebują.

CZECHOSŁOWACJA:

ZNANY FOTOGRAFIK

Franciszek Bałom urodził się w Suchej Dolnej. Po ukończeniu średniej szkoły przemysłowej w Karwinie, pracował jako technik maszynowy w Jabłonkowie, potem był górnikiem. Obecnie jest fotografem w muzeum w Czeskim Cieszynie. Zajmował się malarstwem, grafiką, rzeźbą. Należy do najwybitniejszych fotografików na Morawach. Pełni także funkcję kierownika pionu fotografii artystycznej w Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym w Czechosłowacji. Od roku 1970 jest członkiem Związku Czeskich Fotografików. Współpracuje stale z polskimi pismami wychodzącymi w Czechosłowacji — "Zwrotem", "Głosem Ludu", "Gazetą Pioniera" i "Ogniwem".

DZIAŁ POETYCKI

Antoni Kalinowski

MOJEJ WARSZAWIE

Piękna Warszawo, strojna kwiatami,
Taką cię widzę wśród wspomnień smug,
Zanim pożarem, krwią i gruzami
Tak cię nieludzko ozdobił wróg.

W smutku godzinie, czy w dzień radości,
Przejawiasz ducha wielkiego ślad.
— Czyn bohaterstwa, pieśni o wolności,
Znane są tobie od wielu lat.

Wiślana fala tajemnie szumi,
Modli się hymnem u twoich stóp,
Ona najlepiej ciebie rozumie,
Ileś w istnieniu już przeszła prób.

Z sercem bijącym, dziwnie tęskniącym,
Myślę o tobie najmilsze z miast.
Droga Warszawo, okryta sławą,
Blaskiem cudniejszym świecisz od gwiazd.

JOÃO HAUPT & CIA. LTDA.
LIVRARIA E PAPELARIA
Livros Fiscais e de Contabilidade
Artigos Escolares
Material de Escritório.
MATRIZ: Rua São Francisco, 237
Telefone: 222-8632 (PaBx)
FILIAL: Rua Lamenha Lins, 1.600
Telefone: 222-1239
CURITIBA — PARANA

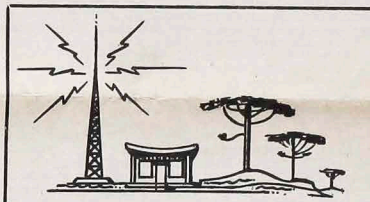
RÁDIO IGUAÇU
DA FUNDAÇÃO SÃO VICENTE DE PAULO
ZYE — 348 — 1590 kHz
Boa música, Clube dos Sócios, Terço em Família. Música polonesa aos domingos das 14,00 às 15,00 horas. Homenagens, Anúncios — Avisos e Recados para Amigos.
83.700 — Araucária - PR — Rua Dr. Júlio Szymanski, 20
Fone: C. N. 041-842-1132

O MELHOR EM PRECO E SERVIÇOS
AUTO VIDROS S. CRISTÓVÃO
TEM DE TUDO PARA SEU CARRO
VIDROS-BORRACHAS-ACESSÓRIOS
MATRIZ: R. Nilo Cairo, 52
FILIAL 1: R. Cons. Laurindo, 691
FILIAL 2: R. João Negrão, 1748
Fones: 222-7349 / 224-5374 / 223-4091

Tampadores para litros — Balanças — Torneiras para vinho — Balanças para ouro — Cutelaria de importação — Cuias — Bombas de prata e ouro — Ouro para dentistas — Meia gillete — Cordas — Barbantes — Churrasqueiras — Furadeiras manuais e elétricas — Lúpulo importado — Limas importadas — Serrinhas Tico-Tico para madeira e metal — Máquinas para cabelo - manuais e elétricas — Chimarrão — Sementes de bracatinga — Arame farpado — Cunhos para formas — Afiação — Artigos para barbeiros — Sementes de verduras importadas — Colas profissionais - secagem meio minuto — Máquinas para tricot - Mitsubichi — Cadeados — Fechaduras.
A LIBERTY
FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148

H. KAMINSKI & CIA. LTDA.
JÓIAS
RELÓGIOS
ÓTICA (ÓTICA MODERNA)
Joalheria a PÉROLA
RUA XV — 430
TELEFONES: 223-4475 e 222-5116
CURITIBA — PARANA

Casa Vermelha
Artykuły żelazne, Naczynia Kuchenne, Druty, Sprzęty Aluminiowe, Łańcuchy, Narzędzia, Maszyny do Przemysłu i Rolnicze. Materiały Elektryczne i Sanitarne, Śruby, Piły, Siatki Druciane, Oleje, Farby i Pokosty, Nawozy, Środki owadobójcze. Nasiona ogrodowe.
EURICO FONSECA FERRAGENS LTDA.
ZAŁOŻONA W ROKU 1916
IMPORTERZY
LARGO CORONEL ENÉAS, 143 — Cx. Postal 56 — Telefones: 223-3366 — 223-4208
Adres Telegraficzny "VERMELHA" — (Próximo da Igreja do Ordem)
CG.C. 764908838/0001-72 — Inscr. 10108876/G
CURITIBA — PARANA

KĄCIK RODZINNY:

Temat dziecka w poezji polskiej

Temat dziecka był już tak wyraziście obecny w poezji Jana Kochanowskiego, w pełnym smutku i żalu, arcydziele w nieśmiertelnych "Trenach". Postać maleńkiej Urszulki opłakiwanej przez ojca znalazła się więc u początków polskiej poezji poświęconej dzieciom.

Przez prawie trzy wieki "Treny" to niemal jedyne strofy polskie mówiące o dziecku. Nie można pominąć milczeniem także trenu autora "Wojny chocimskiej" Wacława Potockiego "Żegnam cię, wdzięczne światło", ale na ogół poeci nie poświęcają większej uwagi dziecku. Nie znajdziemy go w poezji XII i XIII wieku, nie ma go także w tak przesyconej uczuciem poezji romantycznej. Jeśli się nawet pojawia, to nie stanowi głównego tematu utworu.

Gdy w połowie XIX wieku znowu wkracza do poezji — to jako ofiara systemu społecznego. Takie utwory, jak "Duch sierocy" Teofila Lenartowicza, "Za służbą" Kornela Ujejskiego, a przede wszystkim wiersze Marii Konopnickiej — to poezja o dziecięcej niedoli, o dzieciach pozbawionych dzieciństwa, żyjących i umierających w nędzy, pracujących ponad siły. Są to wiersze — apele do społeczeństwa, budzące jego niepokój, litość nad ginącymi z biedy i ciemnoty dziećmi.

Akcenty społeczne pobrzmiewają również w poświęconej dziecku poezji z początków naszego stulecia, i wtedy już coraz częściej pojawiają się wiersze świadczące o wzrastającym zainteresowaniu dzieckiem, jego psychiką. Strofy o dziecku znajdziemy w poetyckim dorobku Leopolda Staffa, Marii Pawlikowskiej - Jasnorzewskiej, Kazimiery Iłłakowiczówny, Emila Zegadłowicza, Nie tylko dla dzieci, ale i o dzieciach tworzy wiersze Julian Tuwim. Mała patronka polskiej poezji o dziecku — Urszulka Kochanowska — staje się natchnieniem Bolesława Leśmiana.

Milknie nuta radości w polskiej poezji o dziecku, gdy staje się ono ofiarą okrucieństwa wojny i okupacji. Przypomnijmy przejmujące wiersze — "Ballady i Romanse" Władysława Broniewskiego, "Dziecko żydowskie" Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, "Warkoczyk" Tadeusza Różewicza.

Poeci współcześni poświęcili dziecku wiele wierszy wzbogacając ich tematykę o nigdy nie poruszane sprawy. Mówi się w nich o radości oczekiwania na dziecko, o jego narodzinach, pierwszych chwilach życia, o zwyczajnej i odwiecznej radości i zachwycie rodzicielskim, o próbach pojęcia jego świata.

Wiersze o dziecku pisali i piszą nadal czołowi polscy poeci. Przeplatają się w tej poezji radość sensu życia i zadumy nad innością świata dziecka, nad bogactwem jego odczuć i wrażeń, dla których nie ma już miejsca w świecie dorosłych, mogących powtórzyć za Janem Śpiewakiem. "Jakże jestem uboższy od dziecka, kiedy patrzę na wszystko zwyczajnie".

("Narodowiec")

AMEN-JAKBY O. K. NA WIEKI

Nie ma człowieka wykształconego w żadnym zakątku świata, któremu by obce było słowo "amen". Jest ono z pewnością najbardziej znanym wyrazem dla całej ludzkości od wieków. Dla Żydów — rodzimy, dla chrześcijan — familijny a dla mahometan taki swojski.

We formie oryginalnej, hebrajskiej, "amen" to przymiotnik słowny czasownika "aman" — ze znaczeniem podtrzymywania kogo. "Amen" znaczy więc (jest) prawdziwe, czy przysłówkowo "zaprawdę". Służyło to słówko na potwierdzenie nawet wypowiedzi w zasięgu świeckim (1 Król 1,36). W orzeczeniach religijnych ono nabierało specjalnego namaszczenia także gdy chodziło o aprobatę strasznych przekleństw (Powt. Prawo 27,15). W Nowym Testamencie wyraz "amen" występuje około 65 razy, z czego doliczyć się można u św. Jana jakichś 26 razy, ale wypowiedzianych dwukrotnie na początku oświadczenia Jezusowego. Wypadek specjalny! Wyraz "amen" występuje w Starym Testamencie raz jeden rzeczownikowo jako tytuł Boga (Jer 65,16), podobnie jak w Nowym Testamencie w odniesieniu do Chrystusa (Apok 3,14).

Dopiero w znaczeniu wtórnym "amen" wyrażawo życzenie ziszczenia tego, co zostało zapowiedziane, zwłaszcza w formułach liturgicznych 1 Kor 14,16).

Dla "amen" zasadniczą formę przedstawia czasownik "aman", jak wyżej wspomnieliśmy. Oznacza on coś nienaruszalnego. Z niego bierze się rzeczownik, na pozór całkiem odmienny, "emet" oznaczający prawdę, a w odniesieniu do Boga jakby twierdzę zabezpieczającą nasze ocalenie. To w znaczeniu przedmiotowym, bo ten sam termin określa też wierność Bożą w zachowaniu Przymierza. Ze strony człowieka potrzebna jest odpowiedź, polegająca na ufności w Słowo Boga prawdziwego — wiara. I ten wyraz wyprowadza się z pnia "aman" w nowej formie emunah. Cała więc historia zbawienia streszcza w ten sposób w wypowiedzeniu Pawłowym: "Wszystkie obietnice (Boże) znalazły w nim (Jezusie) swoje "tak" Amen. Dlatego rozbrzmiewa przez niego Bogu na chwałę "amen" (wypowiedziane) przez nas" (2 Kor. 1,20).

Nasze "amen" wobec Boga wyraża się nie tyle w słowach, jak w postawie życiowej, począwszy od chrztu św. Niech nasze "tak" będzie raz na zawsze "tak". (Matt. 5,37). Jan Chrzciciel nie był trzciną kołysaną wiatrem (Mat. 6,7). Także Natanael zasłużył sobie na pochwałę Pana Jezusa: "Ot prawdziwy Izraelita, w którym nie ma dwulicowości" (Jan 1,48). Nie patrzmy wstecz z żoną Lota, ale skierujmy nasze oblicza w stronę Boga, pieczętującego naszą księgę życia, jak przypieczętował końcowe słowa Pisma św. (koniec Apokalipsy) słowem "Amen".

F. Zb.

Uśmiechnij się...

— Czy wierzysz w to, że spotkanie czarnego kota przynosi nieszczęście?
— Owszem, ale tylko myszom.

★

— Czy zajmujesz dobre miejsce w szkole?
— O tak. Siedzę koło pieca.

★

— Mówi mi Marianna, że kot zjadł rybę i nawet się Marianna nie dziwi.
— Proszę pani... dziwiłabym się gdyby ryba zjadła kota.

★

— Żal ci, że ci zabieram siostrzyczkę — mówi narzeczony do swego przyszłego szwagierka.
— Ciebie mi żal — odpowiada malec.

KUCHNIA POLSKA

ŻUR

Litr mąki żytniej zalać wrzącą wodą (wody tyle by zrobiła się dosyć rzadka papka) zamieszać i zostawić na 48 godzin w ciepłym miejscu, przykryte szmatką.

Gdy "ciasto" zacznie się ruszać wlać zimną przegotowaną wodę w doń dużej ilości i włożyć kawałek żytnego chleba. Nie mieszając zostawić w cieple aż płyn zupełnie się wyklaruje. Zebrać pleśń która tworzy się na wierzchu i wyrzucić wraz z kawałkiem chleba.

Ostrożnie by nie zamącić zlać płyn, ewentualnie gdy trzeba przecedzić; wlać we flaszki, przechowywać w chłodzie.

Do użytku zagotować płyn, dodając sól i przyprawę według gustu (smak z mięsa, z jarzyn, ewentualnie Kostka Magi — w tym wypadku nie należy dodawać soli, bo ta przyprawa jest dosyć słona — można zasypać płatkami owsianymi lub tp., co kto lubi. Można też niczym nie zasypywać. Żur jest bardzo zdrowotny. Niewskazany jeżeli ktoś cierpi na nadkwasotę.

Przepis według Książki Kucharskiej Monatowej — dziś "białego kruka".

OD ADMINISTRACJI

POTWIERDZENIE ODBIOR UPIENIĘDZY za prenumeratę "Ludu", wpłaconych we wrześniu:

Tomasz Pieczka — Joaçaba	280,00
Estanislau Żelazowski — Umuarama	280,00
José Dmyterko — Curitiba	280,00
Teofil Filoda — Encruzilhada do Sul	280,00
José Kawka — Arapongas	280,00
Norbert Dzieliński — Esteio	100,00
Vva. Francisca Ćwikła — São José dos Pinhais	280,00
Henryk Gwadera — S. Bernardo do Campo	280,00
Roberto Górski — Curitiba	280,00
Miguel Skraba — Irati	200,00
Casemiro Krupek — Irati ...P.	200,00
Stanisława Stasiak — Irati	200,00
Felix Duran — Irati	280,00
Walentina Mirocha — São Caetano do Sul	280,00
Lourenço Olczyk — São Paulo	300,00
Danuta Jezierski — São Paulo	280,00
Mário Cebulski — Varta	280,00
Fernanda Babiczuk — Porto Alegre	140,00
Bruno Ochman — Pérola	300,00
Pedro Benderowicz — Moreira Sales	280,00
Floriano Żukowski — Virmond	200,00
José Kotecki — Sant'Ana	200,00
Władysław Haluch — Balsa Nova	200,00
Paróquia Sagrada Familia — Curitiba	280,00
Roberto Biniara — Curitiba	400,00
José Babirewski — Canoinhas	200,00
Alfons Presz — São Paulo	300,00
Karol Grodecki — São Paulo	280,00
Bruno Badura — Brusque	280,00
Fernanda Babiczuk — Porto Alegre	280,00
Hanna Bolc — Curitiba	200,00
Carlos Lewandowski — São Mateus do Sul	200,00
Karol Grodecki — São Paulo	280,00
Pe. Vigário — Mallet	280,00
Leon Zackiewicz — São Paulo	300,00
Pe. Boleslau Cisz — Sta. Cecilia do Pavão	560,00
Władysława Otto — Cruz Machado	280,00
Antonio Trybek — Contenda	280,00
Pe. Vigário — Guarani das Missões	280,00
Francisca Mokwa — Bento Gonçalves	280,00
Zofia Pałkowska — Curitiba	280,00
Stanisław Norberczak — São Paulo	700,00
Maria Halowicz — Curitiba	280,00
Pe. Zdzisław Malczewski — Erechim	280,00
Bolesław Kwiatkowski — Argentina	800,00
Vitorio Cit Filho — Curitiba	280,00
Helena Kulik — Curitiba	280,00
Władysław Kostrzewa — Curitiba	280,00
Wanda Zelwertas — Curitiba	280,00
Augusto Tokarski — Cascavel	560,00
Franciszek Augustiniak — Cascavel	560,00
Anibal Wiliński — Araucária	280,00

OFIARY NA FUNDUSZ "LUDU"

Stanisława Pierczyk — Utinga	100,00
Leon Zackiewicz — São Paulo	400,00
Stanisław Norberczak — São Paulo	300,00
Władysław Kostrzewa — Curitiba	520,00

Szczodrym Ofiarodawcom serdeczne podziękowanie.

Fumos - goyano - tietê - amarelinho - mineiro — 1.000 palhas para cigarros - Cr$ 168,00 — 200 charutos - Cr$ 225,00 — Consertos — Aflação — Gás — Liquinhos — Eletricidade — Correntes — Afogadores — Ouro para dentistas — Fumos de importação — Rapé — Bombas para perfumaria — Pinceis — Pirex para fórmicas — Sulfato de cobre — Cigarros de palha — Bombas para chimarrão de prata e ouro — Máquinas para corte de carne 8, 10, 22, 32, 42 e peças — Máquinas para macarrão — Moinhos para cereais — Garrafas térmicas — Rolhas profissionais — Tamancos — Aparelhos para tampar garrafas e litros — Máquinas para descascar frutas — Máquinas p. pimenta e cereais.

A LIBERTY
FLORECKI
Rua Saldanha Marinho, 148

AUTO MECÂNICA LONDRINA
DE
GETULIO THADEO OSTROWSKI
★
MECÂNICA DE AUTOMÓVEIS EM GERAL.
PINTURA E LATARIA.
★
Rua João Negrão, 1.820 — Fone: 223-4844
CURITIBA — PARANA
FALA-SE EM POLONES

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital. —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 — Fone: 24-8494 — 14.º andar — conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 262-1783
80.000 — CURITIBA — PARANÁ

Dentyści:

DRA. MARIA E. BARANSKI KANIAK
CIRURGIÃ-DENTISTA
Alameda D. Pedro II, 602 — BATEL
HORÁRIO: Das 15,00 às 19,00 horas
MÓWI SIĘ PO POLSKU!
— FÁCIL ESTACIONAMENTO —

Szpitale:

DOENÇAS DAS MAMAS — (Senografia - Termografia)
PREVENÇÃO DO CÂNCER GINECOLÓGICO
DR. CLÁUDIO PACIORNIK
EXAMES COM HORA MARCADA — Fone: 232-3232
CASA DE SAÚDE PACIORNIK
PARTOS — OPERAÇÕES
80.000 Curitiba — Rua Lourenço Pinto, 83 — Parana

Adwokaci:

DR. LEOPOLDO ANTÔNIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Pça. Pres. Getúlio Vargas, 68
Tel.: 282-0868 — São José dos Pinhais — PARANA

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizację.
Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta, 10 — 4 piętro — Conj. 401 (Esq. Pça Zacarias), Edif. Quinco
Fone: 222-0278 - CURITIBA.

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações do imposto de renda.
Serviços de contabilidade em geral!
Rua Cândido Lopes, 205 — 5.º andar — conjunto 54
80.000 CURITIBA — Fone: 224-5813 — Parana

W Obronie życia

(NA DZIEŃ DZIECKA)

Dziś pozdrawiamy dzieciństwo, a więc dzieci jeszcze nienarodzone, niemowlęta, młodsze i starsze dzieci, całe to nowe pokolenie, które nieświadomie wchodzi w życie, ale które tym niemniej od pierwszego momentu istnienia, jest przedmiotem twórczości i nieskończenie miłującej Myśli, Boga Żywego. Pozdrawiamy tych naszych maleńkich braci i w każdym z nich pragniemy uczcić cudowną tajemnicę powołania ludzkich istot do życia.

Błogosławimy dzieci z serdecznością, jaką w nas budzi podziw i radość i ich niewinność, a potem również i cały problem ich wśród nas obecności, ich wychowania i ich losu na ziemi i poza czasem.

Narodziny Jezusa, Słowa Bożego wcielonego w człowieka, słabe bezbronne Dziecię w ramionach Maryi, niezrównanej Matki — to źródła, skąd płynie nasze najwyższe ukochanie dzieci, nadprzyrodzona do nich miłość i ta przewyższająca świadomość, czym jest nowe życie w świecie.

Błogosławimy każde dziecię z osobna i wszystkie razem, błogosławiąc również rodziców, którzy wierni są powołaniu solidnej, płodnej rodziny. Błogosławieństwo nasze ma moc biblijną, bo wynika z planu Bożego, dotyczącego życia ludzi na ziemi, i odnosi się szczególnie do rodziców mających pełną odpowiedzialność za tych nowych obywateli świata.

Błogosławieństwo to kierujemy do was rodziców, godnych tego imienia i zaklinamy was, abyście byli opiekunami i obrońcami waszych dzieci od pierwszego momentu ich poczęcia w łonie matki, wtedy gdy są najbardziej bezbronne. Błogosławieństwo to kierujemy do was, ojcowie i matki, bo wy jesteście założycielami pierwszej społeczności sakralnej, jaką jest rodzina. Zachęcamy was również w imię najwyższej ludzkiej i chrześcijańskiej troskliwości, abyście bez zwłoki wprowadzali wasze nowonarodzone dzieci do tej niezastąpionej rodziny, jaką jest Kościół, przez Chrzest św. Wraz z rodzicami chrzestnymi, których sobie wybierzecie, będziecie opiekunami i wychowawcami dziecka, takimi, jak tego wymaga dzisiejszy czas duchowej odnowy.

Pragnęlibyśmy jeszcze wiele powiedzieć o sprawach związanych z wyżywieniem dzieci, z zadaniami domu i szkoły dla waszych dzieci, aby wzrastały one w szczęściu i były dla was pociechą.

Niech wystarczy jednak, że wszystkie dzieci oddamy w opiekę Maryi, Matki Boga i Matki naszej.

Z przemówienia Ojca św. Pawła VI

Polskie książki do sprzedania

OFERTA PRYWATNA

1	— Ziele na Kraterze — M. Wańkowicz	250,00
2	— Antologia "Warszawa Twoje Miasto"	150,00
3	— Poezje — K. Gałczyński	200,00
4	— Diabeł Boruta — W. Piotrowski	150,00
5	— Rapsodia Żołiborska — S. Podlewski	250,00
6	— Wieża Babel — legendy i mity	200,00
7	— Na zachodzie bez zmian — Remarque	150,00
8	— Polska Przemienionych kołodziejów — zbiór artykułów współpracowników londyńskiej "Kroniki"	200,00
9	— Karabela z Meschedu — K. Pruszyński	250,00
10	— Turyści Sikorskiego — A. Jacewicz	200,00
11	— Wiersze i poematy — Wł. Broniewski	200,00

Zamówienia prosimy kierować na adres: Gráfica Vicentina, Caixa Postal 988 — 80.000 Curitiba - PR, przesyłając wymienioną sumę, podaną przy każdej książce.

Igreja confirma existência do céu e do inferno

Como havíamos prometido, aí está na íntegra o Documento da Sagrada Congregação para a Doutrina da Fé, ou seja, da própria Igreja, que foi enviado a todos os Bispos do mundo inteiro, e o qual reafirma a existência do céu e do inferno. No próximo número publicaremos uma análise do mesmo, feita por Dom Ladislau Biernaski, Bispo Auxiliar de Curitiba.

O homem de hoje, mais do que nunca está revolto em dilemas e angústias que só encontrarão uma resposta satisfatória na fé cristã.

A TODOS OS BISPOS MEMBROS DAS CONFERÊNCIAS EPISCOPAIS

Os mais recentes Sínodos dos Bispos, dedicados à Evangelização e à Catequese, respectivamente, contribuíram para tomar uma consciência mais viva da necessidade de uma perfeita fidelidade às verdades fundamentais da fé, sobretudo no nosso tempo, em que mudanças profundas no ambiente humano e a preocupação de fazer penetrar a fé nas diversas culturas humanas obrigam a um esforço maior do que em tempos passados, para que a mesma fé possa ser tornada mais acessível e possa ser comunicada melhor. Esta última exigência, tão premente na atualidade, requer um cuidado maior de que nunca para se assegurar o verdadeiro sentido e a integridade da fé.

Por isso, aqueles sobre quem incumbe a responsabilidade devem estar muito atentos a tudo aquilo que possa porventura vir a causar na consciência comum dos fiéis uma lenta degradação e a progressiva extinção de qualquer elemento do Sínodo batismal indispensável para a coerência da fé e inseparavelmente ligado a certos usos importantes na vida da Igreja.

Para um destes pontos, precisamente, pareceu oportuno e urgente chamar a atenção daqueles a quem Deus confiou o múnus de promover e de defender a fé, a fim de serem preservados os perigos que poderiam vir o pôr em causa esta mesma fé na alma dos fiéis.

Trata-se daquele artigo do Credo que diz respeito à Vida eterna e, por consequência e de modo geral, àquilo que está para além da morte. Quanto a este problema o ensino não pode permitir-se subtrair coisa alguma; mais ainda, ele não pode permanecer deficiente ou incerto sem pôr em perigo a fé e a salvação dos fiéis.

* * *

A ninguém passa despercebida a importância desse último artigo do Símbolo Batismal: ele exprime o termo e a finalidade do desígnio de Deus, cujo desnrolar-se é descrito no mesmo Símbolo. Se não há ressurreição, desaba toda a estrutura da fé, como afirma vigorosamente São Paulo (cf. I Cor. 15). Se os cristãos não estiverem em condições de dar as palavras "Vida eterna" a um conteúdo certo, então as promessas do Evangelho e o sentido da Criação e da Redenção esvalem-se, e a própria vida presente fica privada de toda a esperança (cf. Hebr. 11,1).

Sendo assim, como se pode ignorar o mal-estar e a perturbação de que muitos ficam possuídos, em relação com este ponto? Quem não vê que a dúvida se insinua subtilmente e chega a atingir mesmo o mais profundo dos espíritos? E muito embora os cristãos na maior parte dos casos, felizmente, não cheguem à dúvida positiva, sucede que muitos se abstem de pensar no destino que os espera para além da morte, porque começam a pressentir problemas a que receiam ter de dar uma resposta: Existirá alguma coisa para além da morte? Subsistirá alguma coisa de nós mesmos depois da morte? Não será porventura o nada que nos espera?

A causa disto há de buscá-la, em parte pelo menos, na repercussão que, sem se querer, têm nos espíritos as controvérsias teológicas, hoje em dia largamente difundidas entre o grande público, e das quais a maior parte dos fiéis não está em condições de discernir o objeto preciso, nem de medir o alcance. Assim, ouve-se discutir a existência da alma e o significado de uma sobrevivência e fazerem-se interrogações quanto ao que se passa entre a morte do cristão e a ressurreição universal. Ora, com todas estas coisas o povo cristão fica desorientado, uma vez que já não encontra o seu vocabulário e as noções que lhe são familiares.

Não se trata, obviamente, de coarctar ou então de impedir a investigação teológica, da qual a fé da Igreja tem necessidade e de cujos resultados, portanto, há-de poder aproveitar; isso, porém, de maneira nenhuma permite descurar o dever de tempestivamente salvaguardar a fé dos cristãos, quanto àqueles pontos que são postos em dúvida.

É deste duplo e difícil dever que queremos recordar sumariamente a natureza e os vários aspectos, nesta situação delicada.

* * *

É necessário, antes de mais nada, que aqueles que exercem as funções de ensinar saibam discernir bem aquilo que a Igreja considera como fazendo parte da essência da sua fé; a investigação teológica não pode visar outro objetivo que não seja o de aprofundar isso mesmo e de melhor o explicar.

Esta Sagrada Congregação, que tem a responsabilidade de promover e de defender a doutrina da fé, propõe-se hoje recordar aquilo que a Igreja ensina, em nome de Cristo, especialmente quanto ao que sobrevém entre a morte do cristão e a ressurreição universal.

1) **A Igreja crê** (cf. Símbolo dos Apóstolos), **numa ressurreição dos mortos.**

2) **A Igreja entende esta ressurreição referida ao homem todo; esta, para os eleitos, não é outra coisa senão a extensão aos homens da própria Ressurreição de Cristo.**

3) **A Igreja afirma a sobrevivência e a subsistência depois da morte de um elemento espiritual, dotado de consciência e de vontade, de tal modo que o "eu humano" subsista. Para designar esse elemento, a Igreja emprega a palavra "alma", consagrada pelo uso que dela é tomado na Bíblia em diversos significados, ela julga, não obstante isso, que não existe qualquer razão séria para o rejeitar e considera mesmo ser absolutamente indispensável um instrumento verbal para suster a fé dos cristãos.**

4) **A Igreja exclui todas as formas de pensamento e de expressão que, a adoptarem-se, tornariam absurdos ou ininteligíveis a sua oração, os seus ritos fúnebres e o seu culto dos mortos, realidades que, na sua substância, constituem lugares teológicos.**

5) **A Igreja, em conformidade com a Sagrada Escritura,** espera **"a gloriosa manifestação de Nosso Senhor Jesus Cristo"** (cf. Const. Dei Verbum, I, 4), **que ela considera como distinta e diferida em relação àquela condição própria do homem imediatamente depois da morte.**

6) **A Igreja, ao expor a sua doutrina sobre a sorte do homem depois da morte, exclui qualquer explicação com que se tirasse o seu sentido à Assunção de Nossa Senhora, naquilo que esta tem de único; ou seja, o fato de ser a glorificação corporal da Virgem Santíssima uma antecipacção da glorificação que está destinada a todos os outros eleitos.**

7) **A Igreja, em adesão fiel ao Novo Testamento e à Tradição, acredita na felicidade dos justos que "estarão um dia com Cristo". Ao mesmo tempo ela crê numa pena que há-de castigar para sempre o pecador que for privado da visão de Deus, e ainda na repercussão desta pena em todo o "ser" do mesmo pecador. E por fim, ela crê existir para os eleitos uma eventual purificação prévia à visão de Deus, a qual no entanto é absolutamente diversa da pena dos condenados. É isto o que a Igreja entende quando ela fala de Inferno e Purgatório.**

Pelo que respeita à condição do homem depois da morte, há que precaver-se particularmente contra o perigo de representações fundadas apenas na imaginação e arbitrárias, porque o excesso das mesmas entra em grande parte nas dificuldades que muitas vezes a fé cristã encontra. No entanto, as imagens de que se serve a Sagrada Escritura merecem todo o respeito. Mas é preciso captar o seu sentido profundo, evitando o risco de as atenuar demasiadamente, o que equivale não raro a esvaziar da própria substância as realidades que são indicadas por tais imagens.

Nem a Sagrada Escritura nem a Teologia nos proporcionam luzes bastantes para uma representação da vida futura para além da morte. Os cristãos devem manter-se firmes quanto a dois pontos essenciais: devem acreditar, por um lado, na continuidade fundamental que existe, por virtude do Espírito Santo, entre a vida presente em Cristo e a vida futura (a caridade, efetivamente, é a lei do Reino de Deus, e é pela nossa caridade aqui na terra que há-de ser medida a nossa participação na glória do Céu); por outro lado, os mesmos cristãos devem saber bem que existe uma ruptura radical entre o presente e o futuro, pelo fato de que à economia da fé sucede a economia da plena luz; ou seja, nós estaremos com Cristo e "veremos Deus" (cf. I Jo. 3,2), promessa e mistério inauditos nos quais consiste essencialmente a nossa esperança. Se é certo que a nossa capacidade de imaginar não atinge isso, o nosso coração instintiva e profundamente tende para lá chegar.

* * *

Depois de se terem recordado estes dados, seja permitido agora evocar os principais aspectos da responsabilidade pastoral, tal como ela se deve traduzir na prática, nas circunstâncias atuais e à luz da prudência cristã.

As dificuldades que andam conexas com estes problemas impõem graves deveres aos teólogos, cuja missão é indispensável. Assim, eles têm o direito ao nosso incitamento, bem como àquela margem de liberdade que exijam legitimamente os seus métodos de trabalho. Por nossa parte, todavia, é necessário lembrar incessantemente aos fiéis os ensinamentos da Igreja que constituem a base quer da vida cristã, quer das investigações dos especialistas. É necessário também envidar esforços por que os teólogos compartilhem as nossas preocupações pastorais, a fim de evitar que os seus estudos e as suas iniciativas de pesquisa sejam temerariamente difundidos entre os fiéis, cuja fé, hoje mais do que nunca, está sujeita a perigos.

O último Sínodo tornou claramente manifesta a atenção que o Episcopado consagra ao conteúdo essencial da catequese, tendo em vista o maior bem dos fiéis. É necessário, pois, que todos aqueles a quem está confiado o múnus de transmitir esse conteúdo tenham do mesmo uma idéia muito clara. Assim, nós devemos proporcionar-lhes os meios para que eles se mantenham muito firmes quanto ao essencial da doutrina e, ao mesmo tempo, bem atentos para não deixar que representações infantis ou arbitrárias se confundam com a verdade da fé.

Deve ser exercida uma vigilância constante e corajosa, mediante uma Comissão doutrinal diocesana ou nacional, sobre a produção literária, não apenas para prevenir a tempo os fiéis contra as obras que se apresentem pouco seguras quanto à doutrina, mas sobretudo para lhes dar a conhecer aquelas outras que se demonstrem capazes de alimentar e de apoiar a sua fé. Isto constitui uma tarefa árdua e de grande importância, que se apresenta urgente, quer pela vasta difusão da imprensa, quer para aquela descentralização das responsabilidades, que as circunstâncias atuais tornam necessária e que foi querida pelos Padres do Concílio Ecumênico.

Esta Carta, sobre cujo teor havia deliberado em reunião ordinária a Sagrada Congregação para a Doutrina da Fé, no decurso de uma Audiência concedida ao abaixo assinado Cardeal Prefeitto foi aprovada por Sua Santidade o Papa João Paulo II, que ordenou a sua publicação.

Roma, sede da Sagrada Congregação para a Doutrina da Fé, aos 17 de maio de 1979.

Francisco Cardeal Seper
Prefeito

† **Fr. Jerônimo Hamer, O.P.**
Arcebispo tit. de Lorium — Secretário

"Entre Amigos" – uma revista antiga com uma dinâmica nova

AGORA COM 48 PÁGINAS - MENSAL - FORMATO MAIOR E CAPA COLORIDA

PARA RECEBÊ-LA BASTA ESCREVER PARA:

GRÁFICA VICENTINA LTDA.
ALAMEDA CABRAL, 846
CAIXA POSTAL, 988
80.000 CURITIBA — PARANÁ

ASSINATURA PARA 1979 — APENAS Cr$ 120,00

(Remeter Cheque Bancário-pagável em Curitiba, Ordem de Pagamento, Vale Postal ou Valor Declarado à Gráfica Vicentina Ltda.)

Benjamim Zilli & Cia. Ltda.

IMPORTADORES

ARAME FARPADO DE VÁRIOS TIPOS e ARAME LISO GALVANIZADO, AOS MENORES PREÇOS.

Avenida 7 de Setembro, 2142 — Fones: 222-2058 — 222-2133
Endereço Telegráfico: "BENZILLI" — Caixa Postal, 102
CURITIBA PARANÁ

FERRAGENS HAUER LTDA.

AGORA TAMBÉM NA R. MATEUS LEME, PARA MELHOR SERVI-LO.

Ferragens - Ferramentas - Metais não-ferrosos

Fundada em 1888

R. José Bonifácio, 66 – R. Mateus Leme, 705

Fone: 222-8040 222-8285

TV e Rádio sem publicidade de Cigarro

A Comissão de Comunicação da Câmara Federal aprovou projeto de lei proibindo a propaganda de cigarros e produtos congêneres através do rádio e da televisão, no horário compreendido entre 8 e 21 horas.

Fora desse horário, quando anunciada qualquer marca de cigarros, nacional ou estrangeiro ou ainda outro produto à base de tabaco, no texto constará obrigatoriamente a expressão: **Este produto é prejudicial à saúde**.

A proposição acolhida pela totalidade dos membros daquele órgão técnico da Câmara e de iniciativa do deputado Florim Cutinho (MDB-RJ) e, antes de subir ao Plenário para deliberação final, ainda passará pelo crivo da comissão de economia, indústria e comércio, onde a tendência é também, aprová-la.

Segundo a proposição, toda embalagem de cigarros e produtos congêneres terá estampada a expressão prejudicial à saúde, acentuando ainda que os estabelecimentos que os comercializarem também estão sujeitos a obrigatoriedade de manter em local de fácil leitura o aviso: **o fumo é prejudicial à saúde**.

Os mandamentos do fumo

● **Eu sou o cigarro que te roubou a liberdade; só obedecerás a mim ou a alguns dos meus substitutos, como o charuto e o cachimbo**.

● Carregar-me-ás entre os dedos ou entre os lábios, apesar de eu estar cheio de nicotina, acroleína, alcatrão, furfurol, etc., todos eles fortes venenos para a tua vida.

● **Serás mal-educado nos ônibus, nos trens, nos elevadores e em todo lugar onde houver pessoas que não me toleram, lançando-lhes no rosto a minha fumaça e nos olhos e no vestuário a minha cinza**.

● Serás a causa de mais de 50 por cento dos incêndios que se perderão muitas vidas e se consumirão milhares de cruzeiros alheios.

● **Espalharás por toda parte o meu cheiro nauseabundo, pois ele estará na tua boca, nas tuas mãos, na tua mesa de trabalho e nas roupas que usares**.

● Não me abandonarás facilmente, embora os médicos de comum acordo te digam que por minha causa te arriscarás a morrer de ataque cardíaco ulcera no estômago ou duodeno, câncer pulmonar ou tossir a vida inteira.

● **Dirás a todos que te chamarem de viciado, que fumas por divertimento, se bem que para fumares tenhas sacrificado a saúde e o paladar de saborosos alimentos**.

● Furtarás do teu patrão algum tempo cada dia, de acordo com o teu nervosismo e o grau de escravidão que te imponho, usando para isso de um pretexto qualquer, para deliciar-te com minha fumaça.

● **Farás comigo todas as poses que julgares necessárias ao teu esnobismo, e para completares tua "importância pessoal", fumar-me-ás numa bonita piteira**.

● Detestarás os que me combaterem, porque eu sou o teu "deus", o dono exclusivo de tua vontade e faço de ti o que bem entendo

NÃO TE IMPORTARÁS COM O MAU EXEMPLO QUE DERES ÀS CRIANÇAS E AOS ADOLESCENTES LEVANDO-OS A SE TORNAREM MEUS ADORADORES. TU ÉS UMA PESSOA DE "PRINCÍPIOS" E POR ISSO NÃO DARÁS O BRAÇO A TORCER.

A Igreja existe para evangelizar

O mês de outubro é dedicado às Missões, ou seja, ao aprofundamento da obrigação que cada um tem de evangelizar. Quando digo que cada um de nós tem obrigação de evangelizar, quero que cada um de nós prolongue e continue a missão de Jesus Cristo sobre a terra.

A Igreja nasceu na ação evangelizadora de Cristo. E ela existe para evangelizar. Esta frase: "A Igreja existe para evangelizar" é do papa Paulo VI, e foi repetida em Puebla.

Creio que todos concordam em que vivemos num mundo cheio de problemas, porém, mais cheio ainda de esperanças. É esse mundo problemático e esperançoso ao mesmo tempo que nós devemos evangelizar. O Evangelho pede de nós duas atitudes: uma voltada para dentro, para a evangelização da própria consciência, para a conversão do próprio eu, para o amadurecimento da fé pessoal. Outra voltada para fora, para os outros, encarnada no testemunho cristão. Se a pessoa ou uma comunidade se fecha sobre si mesma, apodrecem seus frutos. Por outro lado, a pessoa ou a comunidade que não se evangeliza primeiro a si mesma, não tem credibilidade para evangelizar os outros.

O Evangelho pede comprometimento. O Concílio disse expressamente que a Igreja — e, portanto, nós que somos Igreja — nos devemos comprometer, nos solidarizar sobretudo com os pobres e com os que sofrem. Missionário é aquele que percorre os caminhos de sua consciência e, depois, oferece consciência e vida aos outros, para que o maior número possível, pela estrada da justiça e do amor, encontrem Jesus Cristo e, por Ele, a Casa do Pai. Evangelizar-se e evangelizar é uma tarefa, uma obrigação, uma consequência lógica de sermos cristãos.

Frei Clarêncio Neotti, O.F.M.

-RESUMIDAS-

★ PRONUNCIAMENTO ECUMÊNICO DO CHEFE DA IGREJA ANGLICANA

O Reverendo Robert Rumeiu recentemente nomeado chefe da Igreja Anglicana e que tornou-se o centésimo segundo arcebispo de Canterbery, sucedendo ao Dr. Donald Coggan, afirmou suas convicções ecumênicas em uma entrevista à imprensa. Ele declara-se feliz em encontrar-se "desde que possível, com o Papa João Paulo II, assim como os representantes das outras igrejas cristãs. Acrescentou que considera a Igreja Anglicana "como fazendo parte" da Igreja Católica Romana e que espera que um dia haverá uma "unidade completa" entre as duas Igrejas. O novo chefe da Igreja Anglicana, que conta com 67 milhões de fiéis no mundo, evocou o tema da "reconciliação entre católicos e protestantes na Irlanda". Durante a entrevista o Reverendo Rumciu se definiu como um homem "de centro", "preocupado em ouvir os dois pontos de vista de todos os horizontes", mas "conservador" em matéria de liturgia. Ele precisou que é, em principio, hostil a ordenação de mulheres e que as mulheres poderão desempenhar um outro papel na Igreja. (Ciec-SP).

★ A ÁSIA TEM UMA NOVA AGÊNCIA DE NOTÍCIAS

Uma nova agência de notícias eclesiásticas está funcionando na Ásia. Chama-se União de Notícias Católicas da Ásia (UCA News). Foi organizada pelas associações regionais asiáticas da União Católica Internacional de Imprensa (UCIP). A agência fornecerá notícias sobre a vida da Igreja na Ásia aos jornais católicos. (CIC).

★ DOIS PADRES FAZEM PARTE DO GOVERNO DA NICARÁGUA

Dois padres fazem parte do Governo de um país. Os clérigos são: Ernesto Cardenal, trapista, e Miguel D'Escoto, membro da ordem dos Padres Maryknoll. Cardenal é ministro da cultura e D'Escoto é ministro das relações exteriores da nova Junta do Governo de Reconstrução Nacional da Nicarágua. (CIC).

★ REPETE-SE O MILAGRE DE SÃO GENARO

Milhares de napolitatnos, presenciaram no mês passado, mais um milagre de São Genaro, quando seu sangue novamente se liquefez, como acontece quase todo o ano no mesmo dia. Quando o milagre se repete, os napolitanos, em regozijo pela boa sorte da cidade, festejam. E quando o milagre não ocorre, ficam esperando algo de ruim. O Cardeal Corrado Di si dirigiu a solenidade na Catedral perante cerca de mil pessoas reunidas antes do amanhecer. A maioria das pessoas gritou "milagre" quando o sangue do santo se liquefez depois de mais de uma hora de orações.

★ BEIJO TRANSMITE DOENÇA

Os casais chineses de agora em diante pensarão duas vezes antes de beijarem-se. É que o "Jornal dos Operários" publicou um artigo segundo o qual o virus da hepatite "b" existe em 6 a 10 por cento de pessoas sadias e pode ser transmitido através do beijo, pelas secreções salivares. E terminou aconselhando o abandono desta prática: "adultos e crianças, todos deveríamos abandonar esses costumes".

★ EGITO RECEBE MUITA AJUDA DOS RELIGIOSOS

A Conferência dos Bispos Católicos do Egito mandou pela primeira vez uma carta circular aos religiosos e religiosas do país. Ela elogia o trabalho que os religiosos fazem nas escolas e hospitais e em outros apostolados. Afirmam os bispos: "Vosso trabalho é um verdadeiro testemunho da Igreja, sem distinção de classe ou religião". Quanto ao ensino no país é um importante serviço feito à nação, já que 60 por cento da população egípcia tem menos de 21 anos".

★ A CHINA E A IGREJA CATÓLICA

O papel da Companhia de Jesus na eventualidade de uma "abertura" da China à Igreja Católica foi o centro de uma entrevista que João Paulo II manteve com o padre Pedro Arrupe. O superior geral dos jesuitas, que jantou com o Papa, afirmou que desde o início deste ano, a Companhia de Jesus segue de perto a evolução da situação chinesa. Rumores vindos de Pequim assinalam a possibilidade da reabertura da antiga universidade dos jesuitas "Aurora", de Shanghai. Atualmente o padre Chu, jesuita Michel Chu se encontra na China, a sua volta está prevista para o fim deste mês. Antes de partir para Pequim, o Padre Chu teve uma longa entrevista com o cardeal - secretário de Estado, Agostinho Casaroli. (Ciec-SP).

FESTA em Araucária para o Novo Seminário

A Paróquia de Araucária promoverá, no próximo dia 14 de outubro, a já tradicional FESTA DAS CAPELINHAS. A mesma será precedida de um Solene Tríduo com Missa às 19,30 horas na Igreja Matriz, com a presença das Zeladoras(es) e dos Associados das Capelinhas.

O lucro desta festa será totalmente doado para a construção do Novo Seminário Vicentino, que será construído em Órleans — Curitiba, onde funcionará o Curso de Filosofia.

O programa no dia da festa (14 de outubro) será o seguinte:

06 horas — Alvorada.

08 horas — Missa transmitida pela Rádio Iguaçu.

10 horas — Missa Solene celebrada pelo Pe. Lourenço Biernaski, Provincial dos Padres Vicentinos.

Após a Missa, haverá uma Procissão com todas as Capelinhas e a imagem da Padroeira Nossa Senhora dos Remédios.

Em seguida, tarde recreativa na Praça da Matriz com a animação da Banda do Seminário Menor S. Vicente de Paulo de Araucária.

Você está convidado. — Compareça!

IGREJA GAUCHA começa a preocupar-se com a Comunicação

É conhecido o interesse da Igreja pela comunicação social e pelos meios que emprega. São cada vez mais frequentes os Encontros, Congressos e Seminários sobre o assunto. O Setor Regional de Comunicação Social da CNBB Sul III acaba de expedir uma circular convidando as 24 Emissoras de Rádio de propriedade da Igreja, a Televisão, os Jornais e as Revistas Católicas existentes no RS, para a realização do Encontro a realizar-se na Vila Betânia, a 24 e 25 de outubro próximo. Assinada pelo Bispo Dom Urbano Allgayer, n aqualidade de Secretário Regional e pelo Augusto Dalvit, coordenador do Setor de Comunicação, a carta encarece a importância do encontro, ressalta os objetivos e destaca a necessidade de refletir sobre a Evangelização aos meios de posse da Igreja e a atualização frente às exigências da Igreja em renovação. O convite é dirigido aos Diretores das empresas.

Outubro - Mês Missionário

"EVANGELIZAR: Dar a todos o que é de todos"